

Møte tirsdag den 10. juni kl. 10

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 93):

1. Innstilling fra justiskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Eirin Faldet, Karita Bekkemellem Orheim og Knut Storberget om flere effektive tiltak for å forhindre barnebortføring og gjøre det lettere å bringe barnet tilbake til rette omsorgsperson (Innst. S. nr. 245 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:96 (2002-2003))
2. Innstilling fra justiskomiteen om rettfærdsvederlag av statskassa (Innst. S. nr. 239 (2002-2003), jf. St.meld. nr. 37 (2002-2003))
3. Forslag fra stortingsrepresentant André Kvakkestad på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003 (jf. Innst. O. nr. 91):
«Stortinget ber Regjeringen fremlegge en evaluering av loven med eventuelle forslag til nødvendige endringer, etter at loven har virket i to år.»
4. Forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003 (jf. Innst. O. nr. 91):
«Stortinget ber Regjeringen om snarest mulig å forby ulvehybrider, amerikansk staffordshire terrier, og blandinger der disse rasene inngår.»
5. Forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003 (jf. Innst. O. nr. 91):
«Stortinget ber Regjeringen forskriftsfeste at unntak fra forbud mot å holde bestemte hunderaser forutsetter at dyret steriliseres, samt at det har identitetsbevis som knytter hunden til et registreringsbevis som opplyser om eierens navn og adresse, og som viser at hunden er avlet, innført eller holdt før lovens ikrafttredelse. Blir vilkårene overtrådt eller hundene angriper folk, skal hundene avlives ved vedtak av politiet.»
6. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003 (jf. Innst. O. nr. 91):
«Stortinget ber Regjeringen i inneværende stortingsperiode fremme forslag om å gjennomføre tvungen merking av hunder.»
7. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003 (jf. Innst. O. nr. 91):
«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag for Stortinget om lovhjemmel som sikrer at helsepersonell og andre offentlige myndighetsutøvere rapporterer til relevant offentlig myndighet om uakseptabelt hundehold til tross for tidligere lovpålagt taushetsplikt.»
8. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003 (jf. Innst. O. nr. 81):
«Stortinget ber Regjeringen utforme forslag til lovhjemmel som gir adgang for frivillige organisasjoner til å kreve begrenset politiattest av sine medarbeidere.
Stortinget ber Regjeringen fremme et slikt forslag så fort som mulig.»
9. Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik og John I. Alvheim om å endre forskrift om vederlag for opphold i institusjon, slik at fribeløpet settes til 25 prosent av grunnbeløpet i folketrygden (Innst. S. nr. 241 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:100 (2002-2003))
10. Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Sigbjørn Mølvik og Inga Marte Thorkildsen om tiltak for de bostedsløse (Innst. S. nr. 246 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:104 (2002-2003))
11. Forslag fra stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 98):
«Stortinget ber Regjeringen i samarbeid med bransjen for alternative behandlere ta initiativ til å få opprette en hovedorganisasjon for bransjen.»
12. Forslag fra stortingsrepresentant John I. Alvheim på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 98):
«Stortinget ber Regjeringen inkludere akupunktører og homøopater i den utredningen som skal gjøres for osteopati og naprapati.»
13. Forslag fra stortingsrepresentant John I. Alvheim på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 98):
«Stortinget ber Regjeringen vurdere å gi akupunktører autorisasjon i henhold til helsepersonelloven § 48 under forutsetning av at akupunktøren har en allmennutdanning på høyskolenivå og videre forsvart spesialisering i akupunktur.»
14. Forslag fra stortingsrepresentant John I. Alvheim på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 98):
«Stortinget ber Regjeringen vurdere å tillate refusjon til akupunktur som en selvstendig spesialitet uavhengig av om akupunktøren har en selvstendig helseprofesjon eller ikke.»
15. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 98):
«Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til et formalisert halvoffentlig utdanningsråd innen bransjen for alternative behandlere, delvis finansiert av det offentlige. Rådet settes fortrinnsvis sammen av representanter fra utøverorganisasjonene, de private utdanningsinstitusjonene innen bransjen og fra offentlige myndigheter.»

16. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 86):

«Stortinget ber Regjeringen vurdere ulike modeller som på en bedre måte kan ivareta hensynet til at det alltid skal lønne seg å arbeide mer for personer som mottar tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon, og komme tilbake til Stortinget med dette.»

17. Referat

Presidenten: Representanten Knut Storberget, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresident.

Hill-Marta Solberg (A): Jeg foreslår Kjell Engebretsen.

Presidenten: Kjell Engebretsen er foreslått som settepresident. – Andre forslag foreligger ikke, og Kjell Engebretsen anses enstemmig valgt som settepresident for Stortingets møter i inneværende uke.

Statsråd Odd Einar Dørum overbrakte 6 kgl. proposisjoner (se under Referat).

S a k n r . 1

Innstilling fra justiskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Eirin Faldet, Karita Bekkemellem Orheim og Knut Storberget om flere effektive tiltak for å forhindre barne bortføring og gjøre det lettere å bringe barnet tilbake til rette omsorgsperson (Innst. S. nr. 245 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:96 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 10 minutter til sakens ordfører og 5 minutter til hver av de øvrige gruppene.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Jan Arild Ellingsen (FrP) (ordfører for saken): Når Stortinget og de forskjellige komiteene får tildelt saker, er det bestandig interessant å se hvor alvorlig en sak er – hva slags motivasjon ligger det i saken, hva slags utfordringer ligger det i den.

Noen ganger anser man en sak for å være forholdsvis liten av omfang. Det var utgangspunktet for denne saken, selv om den nok for dem som er berørt, betyr veldig mye.

For komiteen har det vært en utfordring, men også en mulighet, å søke seg fram til løsninger for å imøtekomme intensjonene fra forslagsstillerne, men samtidig ivareta dem som blir utsatt for å få et av barna sine bortført. Sannsynligvis er det vel ikke noe verre som kan skje et foreldrepar eller en forelder, enn at noen – og gjerne noen i tidligere nær familie – bortfører et av barna. Det er sannsynligvis noe av det verste som kan ramme en familie.

Således er det et godt initiativ som her er tatt fra forslagsstillerne. Stortinget skal vise hvordan man er i stand til å håndtere utfordringene og alvoret som ligger her. Selv om det sannsynligvis på årsbasis er ganske få saker som berører denne typen problemer, er det ikke noe mindre viktig av den grunn. Man må sannsynligvis oppleve det for å kunne forestille seg hvilken dyp inngripen det er i noens liv å miste et av barna sine, selv om det er for en kort periode. Selv om du vet hvem som har barnet ditt, er det ikke noe mindre alvorlig av den grunn.

Man leser dessverre av og til i media om hvor vanskelig det er i Norge med norske foreldre som seg imellom slåss – for å bruke et slikt begrep – om foreldreansvar og foreldrerett. Det blir jo ikke noe enklere når det er involvert mennesker fra andre land, med annen nasjonalitet og med annen familie- og kulturbakgrunn. Da blir nok utfordringene dessverre enda større i noen tilfeller.

Jeg tror at noe av det viktigste vi skal ta med oss, er å fokusere på barnets situasjon og barnets rolle. Barn velger ikke sine foreldre, dem er man tildelt fra fødselen av – på godt og ondt, og konsekvensene det gir, kan vel overraske av og til. Selv om foreldre har de beste intensjoner, kan det allikevel bli feil. Selv om intensjonen her er barnets beste, kan det, som sagt, også her bli feil.

Når det gjelder de konkrete forslagene som er kommet fra de tre representantene fra Arbeiderpartiet, og komiteens behandling av dem, er det man har sett på her: Hva skal til for å gjøre dette enklere? Jo, bl.a. er det en ambisjon om å få flere land til å slutte seg til internasjonale konvensjoner, f.eks. Haag-konvensjonen. Det var en av intensjonene til forslagsstillerne som justiskomiteen har takket ja til å være med på, og sender utfordringen videre til Regjeringen for å forestå det videre arbeid.

Når det gjelder fri rettshjelp, vil det også kunne være en utfordring. Komiteen har der sagt at

«dersom et barn blir bortført fra Norge, så skal norske myndigheter bistå den som har foreldreansvaret».

De som er bosatt i Norge og som har foreldreansvaret, skal få fri rettshjelp. Erfaringen så langt er vel at man i stor grad imøtekommer sånne søknader. Man vil komme tilbake til det når Regjeringen til høsten legger fram endringer i rettshjelpsloven. Sann sett er komiteen langt på vei fornøyd og anser at dette vil dekkes opp.

Et annet moment er hvor kompetansen fins, og hva som er problemområdene i forhold til denne typen saker. Initiativtakerne har fremmet et forslag om å nedsette en arbeidsgruppe til å se på dette, noe som komiteen har sluttet seg til. Det var en diskusjon i komiteen om hvem som burde være med i denne arbeidsgruppen – skulle Regjeringen selv fritt kunne plukke ut, eller skulle man gi

noen signaler fra komiteen om det? Etter litt fram og tilbake endte man med å mene at både politiet og utenriks-tjenesten bør være med i gruppen. Det er vel ganske naturlig siden en bortføringssak blir en politisak. I disse sakene er det vel sånn at de fleste bortføringer skjer til et annet land – hvis ikke måtte vi ordnet det internt – og da er det naturlig at utenriks-tjenesten også er med, og andre som måtte sitte på kompetanse i forhold til dette. Og det er det nok dessverre en del som gjør.

I tillegg hadde forslagsstillerne et ønske om å foreslå en egen organisasjon til å gjøre denne jobben, samt å opprette egen telefonlinje. I utgangspunktet drøftet komiteen det også en god del fram og tilbake før man trakk konklusjonen. Vi tok det som var forslagene nr. 7 og nr. 9 fra forslagsstillerne, inn under punkt 3, så det ligger nå til arbeidsgruppen å vurdere hvordan man vil sammenfatte dette, og hva man vil ta tak i. Det kan være at svaret ligger i det som var de to forslagene, men man ber nå gruppen se på det.

Videre er økonomi en faktor. Har man dårlig økonomi, kan det være vanskelig å gjennomføre bortføring, har man bedre økonomi, kan det muligens være enklere. Komiteen har vært samstemt i forhold til å se på muligheten for å stanse økonomiske ytelser til den som bortfører et barn fra Norge. Det burde etter undertegnede skjønne iallfall være en selvfølge. Det blir for meg et paradoks at en person som tar med seg et barn ulovlig ut av landet, samtidig mottar offentlige ytelser fra Norge. Det harmonerer ikke med omfanget av saken og innholdet i saken. Der har komiteen vært samstemt.

Likeledes har komiteen vært samstemt i forhold til å få en gjennomgang av straffeloven § 216. Det vil man komme tilbake til når Straffelovkommisjonens arbeid som foreligger, skal gjennomgås av Stortinget senere. Komiteen har også sagt noe der om at man i bortførings-saker bør straffes strengere, i hvert fall gitt et signal om viktigheten av det – man gir her et politisk signal om konsekvensene av det.

Men det er også et mindretall her, som består av Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet. Vi har tatt opp forslag om å utvide pågripelsesadgangen for barne bortfører ved tilbakekomst til Norge. Mindretallet mener at det bør være en selvfølge at man har en veldig aktiv holdning til dette, og vi er ikke redd for det som flertallet har antydnet, nemlig at man i så fall kan havne i en situasjon hvor man pågriper bortføreren, men ikke får en løsning på saken. Vi synes at det er viktig at det her vises en konsekvent og rask reaksjon. Jeg regner for øvrig med at andre representanter vil komme tilbake til de forslagene som mindretallet står bak.

Det samme mindretallet har et forslag som går på å beslaglegge barne bortførers formue i Norge, og et om å gjøre barne bortføring til umiddelbar skilsmissegrunn. Selv om flertallet har avvist de to forslagene, synes jeg allikevel man skal ha honnør for intensjonen i dem. For det er nok i hovedsak intensjonene Stortinget debatterer mange ganger. Det er åpning for å beslaglegge formue i dag, men allikevel bør dette presiseres. Å gjøre barne bortføring til umiddelbar skilsmissegrunn bør også etter

mindretallets vurdering være et fortrinn. Det betyr at konsekvensene blir enda tydeligere for dem som vurderer å foreta eller foretar en bortføring. Herved tar jeg opp mindretallets tre forslag.

Som sagt har komiteen jobbet mye med dette, det har vært et stort engasjement rundt dette forslaget. Jeg synes at resultatet viser at komiteen står veldig samlet i forhold til å ha en ambisjon om å ha et bedre verktøy for å komme i inngrep med og gjerne forhindre og redusere omfanget av barne bortføring.

Presidenten: Representanten Jan Arild Ellingsen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Eirin Faldet (A): Jeg takker Ellingsen for en veldig grundig gjennomgang av en veldig alvorlig sak.

Flere barn blir i dag bortført fra Norge. Det er derfor nødvendig at det nå blir lovfestet flere tiltak for å hindre barne bortføringer. Vi trenger sårt regler som gjør det enklere å få brakt barnet tilbake til den rette omsorgspersonen i Norge.

Barne bortføring er så alvorlige saker at undertegnede sammen med andre representanter fra Arbeiderpartiet fant det nødvendig i Stortinget å foreslå tiltak som bl.a. sørger for mulighet for staten til å stanse økonomiske ytelser til barne bortføreren.

Vi ønsker også egen telefonrådgivningslinje og en vurdering av bortføring som umiddelbar skilsmissegrunn. Det haster med tiltak. Alle slike saker er tragedier som rammer både barn og omsorgspersoner svært hardt.

I dag er en viktig dag for alle dem som har opplevd den tragedien å bli fratatt barnet sitt. Enda viktigere er dagen for dem som i framtiden kanskje vil unngå å måtte bli del av en barne bortføringssak som følge av at vi nå setter i gang målrettede tiltak. Unngår vi én episode hvor et barn blir tatt vekk fra omsorgspersonen sin mot sin vilje, unngår vi ett tilfelle hvor en forelder må sitte med uvissheten om hvor barnet befinner seg, ja, da er det vel verdt med alle tiltakene.

Det er viktig å påpeke at like viktig som lovfestede tiltak er selve debatten om problemet. At fokuset er rettet mot de familier og de barn som opplever dette, er viktig for å øke bevisstheten rundt temaet. Saker om barne bortføring er ikke egnet for partipolitisk polemikk og taktikk. Det må vi være enige om.

I Norge sitter flere enslige foreldre som ikke har sett sine små barn på lang tid. Det gjør vondt å lese om og høre om alle de foreldre som sitter igjen uten anelse om hvor barnet deres befinner seg, eller om de noen gang vil få se det igjen.

Vi hører om mødre, og fedre, som sitter hjemme i visshet om hvor barnet er, men som ikke har noen mulighet til å få det tilbake. Vi har sett og hørt hjertegripende historier om barn som blir tilbakeført etter mange år i annet land, der barndommen deres har gått uten at den ene forelderen har fått tatt del i den.

Problemet med barne bortføring er kanskje ikke så stort i antall, men det øker. I tillegg til økende antall er sakene av slik karakter at det er helt umulig å sette seg

inn i hvilke følelser og opplevelser de berørte parter sitter igjen med. Bare en som selv er blitt fratatt sitt barn, kan vite hvilken tragedie dette er. Bare et barn som selv har måttet tilbringe mindre eller større deler av sitt liv bortført, vet hvilken tragedie dette er.

Arbeiderpartiets forslagsstillere mener vi har kommet fram til noen gode målrettede tiltak i kampen mot barne bortføring. Det er derfor skuffende at vi ikke har fått tilslutning til alle punktene, noe jeg beklager sterkt.

Vi må tørre å gå langt i virkemiddelbruken når det gjelder saker av så alvorlig karakter. Dette gjelder saker hvor barn blir bortført mot sin vilje, dette gjelder saker hvor foreldre blir sittende igjen i uvisshet om hvor barnet deres er, og om barnet har det bra. Ingenting skal stå uprøvd i kampen for å bli kvitt problemet med barne bortføring.

Mange gode tiltak vedtas her i dag når det gjelder å hindre bortføring av barn til andre land. Jeg mener at vi her hjemme må

- øke innsatsen for å få flere land til å slutte seg til Haag-konvensjonen
- utvide rettshjelpstilbudet i Norge og i utlandet
- øke samordning og oppretting av arbeidsgruppe i Norge for slike saker bestående av politi, utenriksstjenesten og øvrige relevante myndigheter som kan reagere raskt og effektivt
- øke mulighetene for å stanse økonomiske ytelser til barne bortfører fra Norge
- vurdere å gjøre barne bortføring til umiddelbar skilsmissegrunn
- gi offentlig bistand til å etablere norsk støtteorganisasjon for ofre for barne bortføring
- etablere egen telefonrådgivningslinje

Summen av de tiltak vi har foreslått i Dokument nr. 8-forslaget, vil gjøre ting lettere i kampen mot barne bortføring. Vi kan ikke endre på de tragiske hendelser vi har hørt om og opplevd, men vi kan sette alle tiltak inn på å unngå at det skjer igjen.

Linda Cathrine Hofstad (H): Høyre ser veldig alvorlig på de problemene som er knyttet opp mot barne bortføringssaker. For de fleste foreldre og for de barna som kommer opp i en slik situasjon, oppleves det som grusomme overgrep. Jeg tror det er vanskelig å sette seg inn i hvor forferdelig det oppleves å miste muligheten til å ha kontakt med barnet sitt eller med sin mor eller far. Jeg forstår veldig godt at den situasjonen føles helt uholdbar for mange. Jeg har mottatt henvendelser fra forviltrede foreldre som sitter igjen i Norge og føler seg fullstendig hjelpeløse, men også fra foreldre som har blitt fratatt sitt barn, og som har reist på egen hånd til det aktuelle landet for å gjøre det som er mulig for å få tilbake barnet sitt.

Den siste tiden har vi sett at slike saker dessverre øker i omfang. Det er derfor viktig å forebygge slik at barne bortføringssaker ikke skjer. Noe av det viktigste når det gjelder forebyggende tiltak, er at flere land må tilslutte seg Haag-konvensjonen. I saker som ligger utenfor

Haag-konvensjonen, er Norge avhengig av enten å komme fram til forhandlingsløsninger med bortfører eller forfølge saken i rettssystemet i vedkommende land.

Intensjonen i dette forslaget er godt. Det er viktig at Norge fører en aktiv politikk som forhindrer at barne bortføring kan skje, og gjør det lettere å bringe barnet tilbake til rette omsorgsperson hvis bortføringen har funnet sted.

Årsaken til at Høyre ikke ønsker å gå inn på alle enkeltforslagene, er at vi vet at mange av forslagene som forslagsstillerne har tatt opp, allerede i dag er gjeldende rett, og godt ivarettatt. Mange av tiltakene som Arbeiderpartiet foreslår, fungerer godt i dag, og da ser selvfølgelig flertallet ingen grunn til å gå inn for dette.

Et eksempel er bl.a. det å utvide pågripelsesadgangen. I utgangspunktet kan man ikke fengsle uten lov og dom i Norge, det er alle her i salen enige om. Varetektsfengsling er et unntak fra dette, og det bruker vi kun i forbindelse med fare for bevisforspillelse eller f.eks. ved fare for flukt til utlandet. Det vil derfor bryte med EMK hvis Regjeringen foreslår noe i tråd med det Arbeiderpartiet ber om her. Det forbauser meg at Arbeiderpartiet i denne saken ikke er opptatt av hvordan Norge skal ta ansvar og ivareta sine internasjonale forpliktelser i forhold til gjeldende menneskerettigheter. Det virker her som om man setter menneskerettighetene til side og hopper på lite gjennomtenkte forslag. Representanten Storberget, som en av forslagsstillerne, har jo gjentatte ganger fra denne talerstolen kritisert regjeringspartiene og justisministeren for bruk av mer fengsel som virkemiddel. Jeg blir derfor veldig overrasket over at representanten Storberget ikke tenker over konsekvensene i dette forslaget, og gjør akkurat det motsatte av det han ellers forfekter.

I stedet for å detaljstyre Regjeringen ved å instruere den til å gå inn på enkelttiltak, f.eks. å opprette egen telefontjeneste, er Høyre glad for at komiteen slutter seg til et forslag der vi åpner for at Regjeringen selv kan vurdere hvilke tiltak som kan iverksettes for å bistå eller rådggi enkeltpersoner, offentlige myndigheter eller organisasjoner som kan involveres i slike saker.

Når det gjelder forslaget om å utvide rettshjelpstilbudet, mener Høyre at de som er omsorgspersoner, skal ha krav på fri rettshjelp. Vi ser fram til endringene i rettshjelpsloven som kommer til høsten, og til at disse typer saker kommer inn i loven som prioritet.

Det er viktig at Norge har den samme type ordning som andre land, og at Norge spiller en sentral rolle for å få flere land til å slutte seg til Haag-konvensjonen.

Disse sakene er forferdelig vonde og vanskelige for dem det gjelder. Det sentrale må alltid være at det er barnets beste og barnets rettigheter som kommer i fokus. Det tror jeg de forslagene det er flertall for her, vil være et bidrag til.

Inga Marte Thorkildsen (SV): Det er et veldig viktig forslag som her er fremmet. Fra SVs side ser vi det slik at det særlig er viktig for å få et ekstra trykk på disse sakene.

Det skjer ganske mye på dette området. Det har vi fått informasjon om fra justisministeren. Det er veldig bra.

Men det er en del ting som likevel kan gjøres bedre og mer effektivt, ikke minst hvis det settes et klart press på de aktørene som må gjennomføre en del av tiltakene.

SV mener at det er viktig at vi får en gjennomgang av regelverket som gjelder statsborgerskap, men vi er samtidig veldig klare på at det ikke skal være slik at dersom en person ikke blir kvitt sitt opprinnelige statsborgerskap, skal det ekskludere vedkommende fra å få statsborgerskap i Norge. Det mener vi blir helt galt, og det er vi glad for at det bare er Fremskrittspartiet som ikke slår fast i denne saken.

Vi mener at det er særlig viktig at Norge spiller en aktiv rolle for å få flest mulig land til å slutte seg til Haag-konvensjonen. Vi mener at Norge har en jobb å gjøre internasjonalt for å legge press på andre stater for at de også skal prioritere barne bortføringssaker. Dette er ekstremt alvorlige saker, hvor unger kan risikere å bli revet opp med rota, vekk fra sine lekekamerater, sin ene forelder og sendt langt av gårde, men hvor det i tillegg oppstår det dilemma – som også en del aktører har påpekt overfor oss i forbindelse med inkorporering av barnekonvensjonen, som vi kommer tilbake til senere – at noen av disse barna faktisk ikke engang vil tilbake til Norge hvis de har vært lenge i utlandet. Det skaper et ekstra stort dilemma. Derfor er det så viktig at dette prioriteres høyt, slik at vi får grepet inn så tidlig som mulig. For har det gått mange år, og barnet faktisk ikke vil tilbake hit igjen fordi det da kanskje ikke engang kjenner sin ene forelder lenger og har etablert seg i et helt nytt miljø i det nye landet, kan det være desto mer traumatisk å bli sendt tilbake. Derfor er det så viktig at dette støtet settes inn med én gang.

SV mener det er veldig positivt at komiteen sammen slår fast at den som har foreldreansvaret, og som er blitt fratatt sitt barn, skal ha fri rettshjelp i barne bortføringssaker. Vi er glad for at det blir en gjennomgang av dette i forbindelse med rettshjelpsloven til høsten.

Vi støtter, og er glad for, forslaget om å nedsette en arbeidsgruppe som skal se på muligheten for å utarbeide forslag til ulike bistandstiltak og råd overfor de enkeltpersoner, offentlige myndigheter og organisasjoner som kan involveres i saker om tilbakeføring av bortførte barn.

SV er også enig i at det er behov for å se på mulighetene til å stanse offentlige økonomiske ytelser til en som bortfører barn til utlandet. Vi mener at det er fornuftig at Regjeringa vurderer om bestående frivillige organisasjoner kan styrkes til å gi bistand i barne bortføringssaker, men at det også vurderes gjennom arbeidsgruppen hvorvidt man faktisk trenger å gi støtte til en egen organisasjon i disse sakene. Vi mener at ofrene må kunne få bistand og råd fra politiet, og ikke minst fra Kripos, som har opparbeidet erfaring på dette området.

SV er også enig i at det kan være behov for å gjennomgå bestemmelsen i straffeloven § 216 – tillegg til bestemmelsen om ulovlig frihetsberøvelse i § 223 – opp mot barne bortføring. Vi mener at dette bør skje i forbindelse med Regjeringas arbeid med ny straffelov, slik også resten av komiteen mener.

Vi mener også at det signalet som Straffelovkomiteen har gitt, om at strafferammen bør ligge i det nedre sjikt når det gjelder disse sakene, er problematisk. Dette er så alvorlige saker at man faktisk bør heve strafferammen.

Det er noen forslag vi syns er trøblete – de er referert i innstillingen. Men vi mener at noe av det viktigste faktisk er at vi legger trykk på det vi allerede har av tiltak, at de ulike hjelpeorganene og f.eks. Kripos, politiet, setter inn et trykk på dette. Og så mener vi at den arbeidsgruppen som nå blir nedsatt, må få muligheten til å vurdere dette og foreta en skikkelig gjennomgang, for noen av de forslagene som er fremmet av forslagsstillerne, er lite gjennomtenkte, f.eks. dette som går på automatisk skilsmisse, som kan virke mot sin hensikt. Det har altså justisministeren i brev form til komiteen gitt klart uttrykk for.

Finn Kristian Marthinsen (KrF): Jeg vil innledningsvis berømme representantene Faldet, Bekkemellem Orheim og Storberget for å fokusere på de mange og alvorlige problemstillinger som barne bortføring reiser. Foreldre og barn som rammes av barne bortføring, opplever et alvorlig brudd på retten til kontakt med hverandre. Den følelsesmessige belastningen som en bortføring innebærer, er meget stor. Det er derfor viktig at Norge fører en aktiv politikk for å forebygge at barne bortføring skjer, og at vi har virkemidler som er egnet til å tilbakeføre barn som er bortført til land utenfor Norge.

Bortføring av barn til land som har forpliktet seg til Haag-konvensjonen om de sivile sidene ved barne bortføring, får ofte et positivt utfall ved at barnet tilbakeføres til Norge. Arbeidet for en tilbakeføring er imidlertid vesentlig vanskeligere når barnet er ført til et land som ikke har inngått internasjonale forpliktelser på området, eller som ikke overholder inngåtte internasjonale forpliktelser. Det er derfor positivt at Regjeringa vil arbeide for at flere land slutter seg til Haag-konvensjonen. Dette arbeidet må først og fremst skje gjennom politisk påtrykk i møter som Norge har med land som ikke er konvensjonsstater.

Når et barn er blitt bortført, skal norske myndigheter bistå den som har foreldreansvaret. En naturlig følge av dette er at den forelderen som er bosatt i Norge og har foreldreansvaret, får fri rettshjelp i en barne bortførings-sak.

Jeg er kjent med at staten i stor grad innvilger søknader om rettshjelp i slike saker. Kristelig Folkeparti mener imidlertid at denne praksis bør stadfestes gjennom rettshjelpsloven, og vi ser fram til at departementet foreslår dette i den kommende rettshjelpsmeldingen.

Den av foreldrene som barnet bortføres fra, opplever en krise og kaos i tilværelsen. I en slik situasjon er det viktig at det offentlige hjelpeapparatet er godt tilrettelagt og koordinert, slik at den det gjelder, lett kan få veiledning og bistand.

Forslagsstillerne foreslår å utvide pågripelsesadgangen overfor barne bortfører ved tilbakekomst til Norge. I den forbindelse er det viktig å påpeke at det i dag eksisterer pågripelsesadgang overfor dem som har gjort seg

skyldig i barne bortføring, og etter Kristelig Folkepartis vurdering er denne adgangen tilstrekkelig vid.

Jeg finner grunn til å minne om at pågrepelse og fengsling kun skal benyttes når det er nødvendig av hensyn til en framtidig straffesak. Pågrepelse verken kan eller skal benyttes som et pressmiddel for å få siktede til å medvirke til at barnet tilbakeføres til Norge. Dersom vi følger anbefalingen fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet og bruker pågrepelse som pressmiddel for tilbakeføring, vil det være et klart brudd på Den europeiske menneskerettighetskonvensjonens artikkel 5 1.b. Kristelig Folkeparti vil ikke være med på å innføre straffeprosessuelle ordninger som strider mot internasjonale menneskerettighetsforpliktelser.

I straffeprosessloven § 217 finnes regler om heftelse av siktedes formue. I § 220 gis hjemmel for forvaltning av formuen til en siktet som oppholder seg i utlandet. Disse bestemmelsene er tilstrekkelige dersom det er behov for å sikre hele eller deler av siktedes formuesmasse i Norge. Dette kan f.eks. være aktuelt i forbindelse med et erstatningskrav fra den andre forelderen. På bakgrunn av dette mener Kristelig Folkeparti at det ikke er behov for supplerende hjemmel for å kunne beslaglegge formuen til en barne bortfører.

Vi støtter imidlertid forslaget om å øke mulighetene for å stanse økonomiske overføringer til barne bortfører fra Norge. Dette, sammen med forslaget om en styrking av frivillige organisasjoners arbeid i saker vedrørende barne bortføring, bør vurderes av Regjeringen så raskt som mulig og deretter forelegges Stortinget.

Barne bortføring bør ikke danne grunnlag for umiddelbar skilsmisse. Ekteskapsloven har hensiktsmessige regler for avvikling av ekteskap. Forslaget vil dessuten ikke gjøre det lettere å få et bortført barn tilbake til Norge.

Justisdepartementet arbeider med forslag til ny straffelov. I den forbindelse er det viktig at man grundig vurderer behovet for presiseringer i lovverket med sikte på barns rettsikkerhet generelt. Særlig er det viktig med klare regler hva gjelder barne bortføring. Kristelig Folkeparti ber derfor justisministeren påse at straffeloven § 216 gjennomgås med nevnte siktemål for øye.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Arbeidarpartiet har med Dokument nr. 8:96 teke eit svært viktig initiativ. Det er nødvendig å få belyst dei ulike problemstillingane som barne bortføring representerer, ikkje minst i ei tid då vi ser at det er eit aukande tal som opplever dette, både barn, foreldre og pårørande. Det er viktig å ta på alvor dei problemstillingane som både er av privatrettsleg og familierettsleg karakter, så vel som dei av strafferettsleg art.

Senterpartiet støttar det komiteen seier i høve til statsborgarskap, altså at den enkelte i utgangspunktet bør ha eitt statsborgarskap, men samtidig meiner vi at når praksisen her er ulik i ein del land, må ikkje ei ny statsbor-

garskapslov i Noreg bli brukt for å forhindra nokre ungar i å få norsk statsborgarskap.

Så er vi einige i at det er viktig både å arbeida for å forhindra barne bortføring og at vi intensiverer innsatsen på det området. Vi er òg svært einige i det komiteen seier om behovet for å gi hjelp til det barnet og til den forelderen som opplever den hjelpeløysa det er når ei bortføring skjer.

Så er det slik at det er særleg i forhold til land som ikkje har inngått eller som ikkje overheld internasjonale forpliktingar, det er viktig å setja søkjelyset på og intensivera innsatsen. Det som kompliserer dette, er at ein møter ein annan familiekultur og andre rettstradisjonar. I Noreg må vi gjera det vi kan for å få fleire til å slutta seg til Haag-konvensjonen.

Vi stiller spørsmålet: Kva skjer no i etterkant av denne innstillinga? Det er i seg sjølv fint å få belyst det vi no har fått gjennom dei ulike forslaga som her er fremja. Så er det òg slik at i høve til nokre tema er det vist til ei arbeidsgruppe for nærmare vurdering. Men er det då slik at foreldre, pårørande og familienettverk som no er i ein fortvila situasjon, kan forventast ei styrking av innsatsen og hjelp frå norske myndigheiter? Eg merka at telefonrådgivingstenesta er blant dei forslaga som skal vurderast nærmare. Kanskje kunne det å ha ein enkel brosjyre, eit A4-ark, som fortel korleis ein går fram, vera det som trøngst i ein gitt situasjon.

Eg har møtt nokre som har opplevd barne bortføring. Det har vore stor fortvilning og spørsmål om kva kan ein gjera, kvar kan ein venda seg. Det er ikkje tvil om at det er mangelfull kunnskap både hjå offentlege myndigheiter og hjå advokatstanden om akkurat dette. Det er viktig at dette dokumentet i seg sjølv bidreg til å intensivera den hjelpa som det allereie er råd å få.

Senterpartiet støttar sjølv sagt tilrådinga frå komiteen, men vi vil òg gjerne støtta punkt 1 og 2 i mindretalsforslaget frå Arbeidarpartiet og Framstegspartiet.

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg er enig med komiteen i at foreldre og barn som rammes av internasjonal barne bortføring, utsettes for et overgrep. Den følelsesmessige belastningen er også stor. Jeg har derfor heller ikke noe problem med å slutte meg til at Norge må føre en aktiv politikk for å forhindre slike bortføringer og gjøre det lettere å føre barnet tilbake hvis en ulovlig bortføring har skjedd.

Jeg mener imidlertid at vi allerede gjør det. Jeg er likevel åpen for gode forslag som ytterligere kan forsterke innsatsen på dette området, og er derfor positiv til intensjonene bak det forslag som Stortinget har til behandling i dag.

Når mor og far har tilknytning til forskjellige land, kan det av og til bli uenighet om hvor barnet skal bo. Uenigheten fører av og til til at den ene av foreldrene tar barn ulovlig med seg til et annet land. Bak bortføringene ligger ofte sammensatte samlivskonflikter.

Som jeg gav uttrykk for i mitt brev til justiskomiteen som er vedlagt innstillingen, utføres om lag 80 pst. av bortføringene av barnets mor. Bortføringen kan i noen

tilfelle være en måte å beskytte barnet mot mishandling eller annen grov omsorgssvikt. I andre tilfelle er ikke bortførerenes beveggrunner så ideelle. Disse sakene er altså svært sammensatte.

Ca. 60 land har i dag sluttet seg til Haag-konvensjonen om internasjonal barne bortføring. Denne konvensjonen er ved siden av det internasjonale politisamarbeidet det viktigste redskap vi i dag har til å løse slike saker. I Norge har vi de siste årene opplevd en gledelig nedgang i saker etter Haag-konvensjonen, fra 48 i 1999 til 21 i 2002. Av disse 21 sakene gjaldt fire saker bortføringer til Norge og 17 ut av Norge. Som jeg også gir uttrykk for i mitt brev til komiteen, løses de fleste sakene raskt, ofte i løpet av noen uker. Barne bortføringer til land som ikke er tilsluttet Haag-konvensjonen, kan være atskillig vanskeligere å løse. Utfordringen er derfor å få flere land til å slutte seg til konvensjonen. Jeg har derfor ikke noe problem med å slutte meg til komiteen når den vil at Regjeringen skal øke innsatsen ytterligere for å få flere land til å slutte seg til dette internasjonale regelverket.

Den som har fått sine barn bortført, vil ofte ha behov for advokathjelp både i Norge og i utlandet. Justisdepartementet har i min tid som justisminister ført en liberal praksis med hensyn til å innvilge fri rettshjelp i disse sakene. Nylig sendte vi på høring forslag til endringer og forbedringer i lov om fri rettshjelp. Ett av forslagene var å gjøre fri rettshjelp i barne bortføringssaker såkalt prioriterte, dvs. at det som hovedregel skal gis fri rettshjelp så sant søkeren fyller lovens inntektsvilkår. Ut over det har vi en meget liberal dispensasjonspraksis fra inntektsvilkårene i slike saker. Regjeringen tar sikte på å fremme en proposisjon om endringer i rettshjelploven til høsten hvor dette vil være et av forslagene. Jeg har ellers merket meg at komiteen vil ha en vurdering av om frivillige organisasjoner kan styrkes til å gi bistand i barne bortføringssaker.

Jeg har også merket meg at komiteen vil øke samordningen og opprette en arbeidsgruppe for rask og effektiv reaksjon. På vegne av Regjeringen har jeg dessuten merket meg at komiteen mener det er behov for å se på muligheten for å stanse offentlige økonomiske ytelser til en som bortfører et barn til utlandet. Dette vil dreie seg om ytelser som gis etter regler som forvaltes av andre departementer enn Justisdepartementet.

Jeg er enig i at det kan være behov for en gjennomgang av straffeloven § 216. Men også straffeloven § 223 om ulovlig frihetsberøvelse bør vurderes på ny opp mot barne bortføring. Dette vil jeg gjøre i forbindelse med arbeidet med en ny straffelov.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Knut Storberget (A): Jeg er glad for justisministerens åpenhet og for så vidt hans mottakelse av forslaget, og tror at vi kan komme et stykke på vei.

Jeg må få lov til å replisere i tilknytning til det regjeringspartiene nå har gitt uttrykk for når det gjelder spørsmålet om pågripelse, særlig Kristelig Folkepartis justispolitiske talsmann, som hevder at pågripelse bare skal

skje i tilknytning til straffesaker, og at alt annet er i strid med EMK. Er dette justisministerens oppfatning, og vil han i så fall gjøre noe med fengslingen tilknyttet f.eks. utlendingslovgivningen, som ikke har noe med straffesaken å gjøre? Er dette også i strid med EMK, og vil man i så fall gjøre noe med det?

Jeg mener det snarere tvert imot er viktig at vi får mer press inn i disse sakene, og at man også, for barne bortfører, kan bruke pågripelsesadgang for å komme i kontakt med vedkommende, ikke nødvendigvis i tilknytning til en konkret straffesak. Mitt spørsmål er: Deler justisministeren bl.a. Kristelig Folkepartis oppfatning om dette?

Statsråd Odd Einar Dørum: Det kan sikkert framføres forskjellige argumenter i forbindelse med muligheten til å utvide pågripelsesadgangen. Mine hovedargumenter er anført i skriftlig svar til komiteen. Jeg skal gjerne sitere det som der står:

«Når det gjelder forslagene om å utvide pågripelsesadgang overfor bortfører og gjennomgå straffeloven § 216, nevner jeg at erfaringen er at den gjenværende forelder sjelden ønsker å anmelde bortføreren. Bakgrunnen er nok at en anmeldelse vil tilspisse konflikten mellom foreldrene ytterligere – noe som ikke gavner barnet. Dette gjenspeiles i Haag-konvensjonen, som legger opp til en sivilrettslig løsning av sakene. Et slikt tiltak vil uansett ikke være noen oppfordring til bortføreren om å returnere med barnet.»

Hovedpoenget mitt er at vi er nødt til å finne løsninger som gjør at det gagnar barnet, og det har jeg faktisk oppfattet var forslagsstillernes hensikt. På dette punktet mener jeg at hensikten ikke fremmes ved forslaget som foreligger, selv om jeg ikke har noe imot hovedintensjonene, som jeg kommenterte i mitt hovedinnlegg.

Jan Arild Ellingsen (FrP): I forbindelse med forslagets punkt 10 i Dokument nr. 8-forslaget som gjelder en gjennomgang av straffeloven § 216, har justisministeren nettopp vært inne på det. Til det ønsker jeg å bemerke noe av det som komiteen sier. Man sier bl.a. at man vil bemerke at

«Straffelovkommissjonen synes å foreslå at strafferammen for slike saker bør ligge i nedre sjikt, ... Dette er etter komiteens oppfatning ikke i samsvar med slike sakers alvor. Barne bortføring, ... krever et strengt straffenivå slik at en først og fremst oppnår den nødvendige allmennprevensjon.»

Da blir mitt spørsmål etter å ha hørt justisministeren nylig redegjøre for at man skal ha en gjennomgang av § 216: Er justisministeren nå beredt til å ta innover seg det klare og samstemte signalet fra justiskomiteen og komme tilbake hit med en skjerping av straffenivået når det gjelder barne bortføringssaker?

Statsråd Odd Einar Dørum: Som kjent når det gjelder Straffelovkommissjonen, har jeg tidligere gitt uttrykk for at arbeidsplanen er slik at hovedprinsippene i den skal foreligge i Stortinget i løpet av 2004. Jeg vil selvfølgelig ta med alle signaler som er gitt av Stortinget på

veien, også de signalene som er gitt av komiteen i forbindelse med punkt 10. Det inngår selvfølgelig som et viktig premiss i arbeidet både med de alminnelige premissene og med enkelte paragrafer.

Når jeg ikke tok det opp spesielt i innlegget mitt, var det fordi jeg har for vane selvfølgelig å ta med meg de argumenter og de standpunkter som framføres av Stortinget, og de er klart uttrykt på dette punkt.

Inga Marte Thorkildsen (SV): Siden SV har vært rimelig fornøyd med de svarene som justisministeren har gitt oss i forbindelse med denne saken, og siden SV faktisk i alle forslagene støtter regjeringspartiene, vil jeg – med fare for å forskuttere behandlingen av inkorporeringen av Barnekonvensjonen – stille et litt annet spørsmål.

Det gjelder rett og slett de mødrene, som statsråden også har vært opptatt av, som har tatt med seg sine barn ut av landet og i praksis bortført dem for å slippe unna f.eks. overgriper, fordi det norske rettsvesenet ikke har vært i stand til å håndtere seksuelle overgrepssaker og andre overgrepssaker på en skikkelig måte. Mitt spørsmål er derfor: Hva akter justisministeren å gjøre med akkurat disse tilfellene, som bl.a. SV har hatt møte med Redd Barna om, og som jeg vet at mange bekymrer seg sterkt for? Jeg lurer bl.a. på om justisministeren vil være villig til å se på muligheten til å la barn bli hørt i langt større grad enn hva som er tilfellet i dag.

Statsråd Odd Einar Dørum: Det er slik at det er sider ved barns forhold som ikke er mitt lovområde, men det er riktig at vi senere ved behandlingen av Barnekonvensjonen vil komme tilbake til spørsmålet. Så jeg vil heller komme tilbake til det da.

Jeg har nok det standpunkt at man skal være veldig lyttende til muligheten for at barn ikke tas nok med. Det er mitt generelle utgangspunkt. Men det får konkret komme til uttrykk i de enkeltsaker jeg har ansvar for, og i de enkeltsaker som også kolleger av meg fremmer i Regjeringen.

Den problemstillingen som representanten Thorkildsen tar opp, er sammensatt og vanskelig, men det er selvfølgelig ingen grunn til ikke å prøve å komme nærmere inn i det for å se på hvordan man kan finne løsninger. Selv føler jeg at Stortinget ved behandlingen av temaet i dag, med den tonen som bl.a. er anslått av tidligere talere, har sagt seg villig til å ta opp eksistensielle og emosjonelt intense temaer på en slik måte at man er villig til å utprøve løsninger, selv om det kan være vanskelig. Det er en grunnholdning også jeg deler.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Knut Storberget (A): Senere i dag skal Odelstinget etter all sannsynlighet inkorporere Barnekonvensjonen i norsk rett. Sentralt står retten som barnet har til å bli hørt, at kontakten med foreldre sikres, og at beslutninger bar-

net rammes av, er til barnets beste. Barne bortføring krenker alt dette.

Forslagsstillernes intensjon med forslaget er å få mer press inn i saker vedrørende barne bortføring. Vi syns ikke at Regjeringa viser nok aktivitet i disse sakene. Men som medforslagsstiller er jeg glad for støtten forslaget har fått på vesentlige punkter. Det viser at det er behov for at Regjeringa styrker sin innsats.

Retts hjelpstilbudet må utvides, slik at flere får retts hjelp, og slik at også kostnader pådratt i utlandet kan dekkes. I noen få slike saker har den gjenværende av foreldrene engasjert privatetterforsker for om mulig å oppspore barnet. Da oppstår det særlig spørsmål ved søknad om offentlig dekning av utgifter til slike tjenester. Det bør den kjempende forelder slippe å slite med.

Det er likevel uforståelig for meg at regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti ikke vil bidra til at barne bortførers formue i Norge beslaglegges eller fryses, og at man ikke søker å utvide pågripelsesmulighetene. Dette ville kunne ha gitt press i sakene, også utover der hvor man kan konstatere straffbare forhold. Dette er ikke i strid med Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, slik regjeringspartiene later til å tro. Bruddet på menneskerettighetene ligger først og fremst i at barnet er blitt nektet kontakt med mor eller med far. Vi har mange eksempler i lovgivningen på at man har gått drastisk til verks både i forhold til formue og også i forhold til pågripelse, bl.a. i utlendingssaker, og hvor man ikke blir beskyldt i ettertid for å ha krenket menneskerettighetene.

Uforståelig er det også at de samme partier ikke vil innrømme umiddelbar skilsmissegrunn, ikke automatisk, men som noe den ene parten kan velge å benytte seg av i slike saker. Hva er årsaken til at man ikke vil innrømme dette ved en barne bortføring, hvor tilliten så til de grader er brutt? Jeg syns det nesten er uetisk å tvinge en av disse partene til videre ekteskap når et så grunnleggende tillitsforhold er brutt.

Likevel: De vedtak vi i dag fatter, er lykkeligvis i stor grad enstemmige, og det må bidra til økt innsats.

Carsten Dybevig (H): Antall barnefamilier i Norge med flernasjonalt bakgrunn er økende. Dette gir i seg selv en økt risiko for at en av foreldrene ved et eventuelt samlivsbrudd kan ønske å ta med seg barna til sitt opprinnelige land. Samfunnet må sikre seg slik at man har tilstrekkelige tiltak og virkemidler for å forhindre barne bortføring og ikke minst gjøre det lettere å bringe barnet tilbake til rette omsorgsperson. Fra 1997 til 2001 ble 126 barn bortført, mens 61 barn ble bortført til Norge.

At den ene av foreldrene regelrett kidnapper sine barn, er en fullstendig uakseptabel holdning og må behandles som en kriminell handling, uavhengig av om det er mor eller far som bortfører barnet. Et barn har en selvfølgelig rett til å ha to foreldre og til ikke å bli avsondret fra den ene.

Vi skal i dag behandle integrasjonen av FNs barnekonvensjon i norsk rett. Et barn helt ned til sjuårsalderen skal fritt ha mulighet til å ytre seg om sin tilhørighet og samværspraksis med foreldrene. Om den ene kidnapper

barnet til et ukjent sted, vil barnets selvfølgerige rett være avskåret. Dess lenger et barn er bortført, dess større sannsynlighet er det for at båndene til den gjenværende forelder svekkes følelsmessig, men også rent påvirkningsmessig fra barnebortførerens side. Den maktesløshet og fortvilelse den gjenværende av foreldrene måtte føle, er ubeskrivelig.

Et utdrag fra VG 9. september 2002, hvor mor bortførte to barn fra far som hadde fått tilkjent omsorgen og foreldreansvaret for barna etter en rettskraftig dom i Høyesterett, tilkjennegir håpløsheten denne foreldrefaren følte. Han sa:

«Jeg føler meg helt maktesløs. Dette er en Kafka-prosess. Polen opptrer på en måte som gjør den internasjonale barnekonvensjonen om barnebortføring verdiløs. Først ble saken trent i polsk rettsvesen, deretter sier de at de ikke finner barna. Og Norge belønner en pågående forbrytelse ved å kreve at jeg betaler bidrag.»

Spørsmålet blir: Kan verden føles mer urettferdig når lange og dyre rettssaker som ender med medhold i retts-systemet, blir verdiløse når samfunnets oppfølging av en rettskraftig dom fullstendig uteblir?

Målsettingen i en barnebortføringssak er å få barnet tilbake til den som har omsorgen eller foreldreansvaret. Arbeiderpartiet foreslår å utvide pågripelsesadgangen overfor barnebortfører ved tilbakekomst til Norge. Dette kan være i strid med EMK. Derfor bør påtalemyndigheten raskest mulig reise straffesak og tiltale mot barnebortføreren, noe som bl.a. vil gjøre det mulig å pågripe barnebortføreren. Det vil ikke nødvendigvis være enklere å få tilbakeført et barn som er i utlandet, dersom barnebortføreren f.eks. automatisk pågripes og varetaktsfengsles ved besøk i Norge. Imidlertid vil sannsynligheten for å lykkes med å få bortførte barn tilbake være større dess flere sanksjonsmidler norske myndigheter har overfor barnebortføreren. Dette vil også øke muligheten for at politiet i flere land vil prioritere en internasjonal etterlysning i en barnebortføringssak.

Arbeiderpartiet foreslår også å øke mulighetene for å beslaglegge barnebortførers formue i Norge. Straffeprosessloven § 217 vil være tilstrekkelig hvis det er behov for å sikre hele eller deler av siktedes formuesmasse i Norge. Derfor er det ikke behov for økt mulighet til å beslaglegge formuen til en barnebortfører i Norge. Når straffesak reises, bør det gjøres selvstendige vurderinger hvorvidt §§ 217 og 220 i straffeprosessloven skal etterfølges, dvs. sikring av formuen. Det er en selvfølge at økonomiske ytelser til barnebortfører stanses.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1 (Votering, se side 3162)

S a k n r . 2

Innstilling fra justiskomiteen om rettsferdsvederlag av statskassa (Innst. S. nr. 239 (2002-2003), jf. St.meld. nr. 37 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Trond Helleland (H) (komiteens leder og ordfører for saken): Dette er en stortingsmelding som har passert komiteen uten merknader. Således burde det ikke være noen foranledning til å holde lange innlegg. Det skal jeg heller ikke gjøre.

Når jeg likevel tar ordet, er det for å påpeke at dette er det første året hvor justiskomiteen ikke har hatt noen befatning med enkeltsaker vedrørende billighetserstatning eller rettsferdsvederlag, som er det nynorske ordet som er brukt i meldingen, et ord som for øvrig er mye mer dekkende for hva dette dreier seg om.

Før kunne søkerne etter avslag i Justisdepartementet anke til utvalget for rettsferdsvederlag. Ved avslag der kunne det ankes videre til justiskomiteen. Nå er altså adgangen til å anke videre til justiskomiteen fjernet. Det betyr likevel ikke at det ikke er underlagt folkevalgt behandling, for utvalget for rettsferdsvederlag består av to stortingsrepresentanter som vurderer disse sakene.

Jeg har også lyst til å understreke at justiskomiteens befatning med denne type saker nå vil være i form av at justiskomiteen i samråd med departementet, eventuelt på eget initiativ, fortsatt har mulighet til å påvirke ordningen, nemlig gjennom å gi retningslinjer for hvordan billighetserstatning eller rettsferdsvederlag skal kunne tilkjennes, og på hvilke kriterier det skal kunne tilkjennes.

Med disse ordene anbefaler jeg at meldingen vedlegges protokollen.

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg skal nøye meg med noen meget korte kommentarer.

Som det er gjort rede for nå, er klageadgangen til Stortinget avskaffet, og alle klager etter gammel ordning er ferdigbehandlet. Tidligere orienterte Regjeringen Stortinget om billighetserstatningsordningen gjennom særskilte klageproposisjoner. I tråd med Stortingets vedtak 26. oktober 1999 utarbeides det nå i stedet årlige meldinger om ordningen.

Meldingen, som vanligvis er svært kort, viderefører således den form og det innhold som dette emnet har hatt i tidligere klageproposisjoner. Det ble i forbindelse med utformingen av denne melding vurdert om man skulle gi en mer omfattende, detaljert orientering om billighetserstatningsordningen. Det ble imidlertid konkludert med at man først legger fram en melding på en slik kortfattet måte som den som nå er til behandling, og så overlater til Stortinget å ta initiativ dersom de for framtiden ønsker en fyldigere melding.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 3162)

S a k n r . 3

Forslag fra stortingsrepresentant André Kvakkestad på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003 (jf. Innst. O. nr. 91):

«Stortinget ber Regjeringen fremlegge en evaluering av loven med eventuelle forslag til nødvendige endringer, etter at loven har virket i to år.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 3162)

S a k n r . 4

Forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003 (jf. Innst. O. nr. 91):

«Stortinget ber Regjeringen om snarest mulig å forby ulvehybrider, amerikansk staffordshire terrier, og blandinger der disse rasene inngår.»

President: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 3163)

S a k n r . 5

Forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003 (jf. Innst. O. nr. 91):

«Stortinget ber Regjeringen forskriftsfeste at unntak fra forbud mot å holde bestemte hunderaser forutsetter at dyret steriliseres, samt at det har identitetsbevis som knytter hunden til et registreringsbevis som opplyser om eierens navn og adresse, og som viser at hunden er avlet, innført eller holdt før lovens ikrafttredelse. Bli vilkårene overtrådt eller hundene angriper folk, skal hundene avlives ved vedtak av politiet.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 3163)

S a k n r . 6

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003 (jf. Innst. O. nr. 91):

«Stortinget ber Regjeringen i inneværende stortingsperiode fremme forslag om å gjennomføre tvungen merking av hunder.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 3163)

S a k n r . 7

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003 (jf. Innst. O. nr. 91):

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag for Stortinget om lovhjemmel som sikrer at helsepersonell og andre offentlige myndighetsutøvere rapporterer til relevant offentlig myndighet om uakseptabelt hundehold til tross for tidligere lovpålagt taushetsplikt.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 3163)

S a k n r . 8

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003 (jf. Innst. O. nr. 81):

«Stortinget ber Regjeringen utforme forslag til lovhjemmel som gir adgang for frivillige organisasjoner til å kreve begrenset politiattest av sine medarbeidere.

Stortinget ber Regjeringen fremme et slikt forslag så fort som mulig.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 3163)

S a k n r . 9

Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik og John I. Alvheim om å endre forskrift om vederlag for opphold i institusjon, slik at fribeløpet settes til 25 prosent av grunnbeløpet i folketrygden (Innst. S. nr. 241 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:100 (2002-2003))

Harald T. Nesvik (FrP): Bare helt kort: Vi ønsker å påpeke at beboere i institusjoner har hatt en betydelig negativ utvikling når det gjelder hvor mye inntekt en skal kunne ha til egen disposisjon, særlig når vi ser på perioden fra 1989 og fram til i dag.

Forslagsstillerne bak dette Dokument nr. 8-forslaget ønsker ikke at denne utviklingen skal fortsette, og har derfor foreslått at fribeløpet skal settes til 25 pst. av grunnbeløpet i folketrygden.

Det er urimelig at personer som har opphold i institusjon, skal kunne disponere en så liten andel av egen inntekt at man har store problemer med bl.a. å kunne gi sine nærmeste en oppmerksomhet ved f.eks. bursdager, jul osv. Dette må vi gjøre noe med.

Når Fremskrittspartiet nå allikevel velger å akseptere at forslaget vedlegges protokollen, og dermed ikke fremmer forslagene i dag, skyldes det sosialministerens brev til komiteen av 19. mai 2003, der det vises til at Regjeringen før sommeren vil legge fram en stortingsmelding om bedre kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten. I den forbindelse vil en i henhold til dette brevet foreta en grundig gjennomgang av egenbetalingsordningene.

Det vil bli interessant å se hva Regjeringen vil foreta seg i denne saken. Fremskrittspartiet vil derfor ta opp igjen de forslagene som framkommer i Dokument nr. 8-forslaget, når den varslede stortingsmeldingen skal behandles.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 9.
(Votering, se side 3163)

S a k n r . 1 0

Innstilling fra sosialkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Sigbjørn Molvik og Inga Marte Thorkildsen om tiltak for de bostedsløse (Innst. S. nr. 246 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:104 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra sosialkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 10 minutter til Høyre og 5 minutter til hver av de øvrige gruppene.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Beate Heieren Hundhammer (H) (ordfører for saken): De tre forslagsstillerne bak Dokument nr. 8:104 fremmer tre forslag for å avhjelpe bostedsløsheten i Norge.

For det første foreslås det at kommunene får plikt til å finne bolig til personer som ikke har et eget sted å bo når de kommer ut fra fengsel eller institusjon.

For det andre foreslås det endringer i lov om sosiale tjenester § 3-4 Boliger til vanskeligstilte, hvor det klargjøres at sosialtjenesten har en plikt til å skaffe folk et varig botilbud.

Det tredje forslaget går ut på å be Regjeringen utarbeide kvalitetskrav til midlertidige overnattingssteder som kommunen henviser bostedsløse til.

En samlet komite ønsker i likhet med forslagsstillerne å avhjelpe bostedsløsheten, og deler bekymringen for at personer som er løslatt fra fengsel eller har avsluttet et institusjonsopphold, ofte blir henvist til hospits som en midlertidig løsning.

Det er imidlertid ikke flertall for noen av forslagene i Dokument nr. 8:104. Jeg vil bruke resten av mitt innlegg til å begrunne regjeringspartienes syn, så regner jeg med at de øvrige partiene selv utdyper sine standpunkter.

Dagens lovgivning sikrer den enkelte rett til midlertidig husvære dersom man ikke selv kan skaffe dette. I så måte bør forslag nr. 1 være dekket av dette. I tillegg har kommunene et generelt ansvar for å medvirke til å skaffe den enkelte et varig botilbud. Forslaget om at kommunene skal ha plikt til å skaffe den enkelte et varig botilbud, vil endre hele den offentlige boligpolitikken. Forslaget vil også utvide det offentliges ansvar betydelig og innskrenke den enkeltes ansvar tilsvarende.

Videre er det et betydelig inngrep i det kommunale selvstyret. Dersom man ikke engang har tro på at kommunene er i stand til å bistå mennesker som har behov for hjelp, til å finne et sted å bo uten at det lovfestes som en plikt, er det knapt noe vi kan ha tiltro til at kommunene klarer. Oppgaven med å hjelpe personer som kommer ut fra fengsel eller institusjon, eller som på annen måte

har kommet i en vanskelig situasjon, til å skaffe seg et verdig sted å bo, har jeg stor tiltro til at kommunene skal klare å løse uten at det blir vedtatt som en plikt.

For øvrig er det underlig at SV, som prøver å gjøre seg lekker overfor Kommune-Norge ved å snakke om større grad av selvstyre, kommer med et slikt forslag, som viser at de har null tillit til lokaldemokratiet. Det er av og til langt mellom liv og lære.

Gjennom SVs forslag vil det gå mot at flere blir leietakere i offentlige, leide boliger. Disse blir da fratatt muligheten til å delta i det som regnes som den sikreste sparingen, nemlig det å eie sin egen bolig. Dette vil bety en ny utvidelse av fattigdomsfella.

Når det gjelder forslaget om utarbeidelse av kvalitetskrav til midlertidige overnattingssteder, har sosialministeren allerede sendt ut et rundskriv om kvalitetskrav, noe som burde være dekkende.

Regjeringspartiene støtter ikke forslagene fra SV. Det betyr ikke at vi forholder oss passive i forhold til bostedsløse. Husbanken har fått mer midler til både bostøtte, boligtilskudd og låneramme. Det er foreslått økte ressurser til oppfølging og veiledning av kommunene i boligsosialt arbeid. Regjeringen har bedt Husbanken om å gi kampen mot bostedsløshet topp prioritet. Boligtilskuddet fra Husbanken er det høyeste noensinne, og det er gitt en innretning som prioriterer de vanskeligst stilte. Ved at løpetiden for lån er utvidet fra 30 til 50 år, reduseres kommunens lånekostnader, noe som legger til rette for lavere husleie. Videre vil det i løpet av høsten 2003 bli lagt fram en stortingsmelding om boligpolitikk som også vil inneholde plan for å bekjempe bostedsløshet.

Kommunenes mulighet til å hjelpe de bostedsløse er også styrket i Regjeringens forslag til kommuneopposisjon for 2004, ved en kraftig vekst i kommuneøkonomien. Færre øremerkede midler og økte frie inntekter bidrar til økt kommunalt handlingsrom.

Regjeringen har i tillegg bevilget 19 mill. kr til forskning og tiltak som skal hjelpe de bostedsløse i landets seks største byer. Dette skal også gi oversikt over antall bostedsløse og hvilke behov for tjenester de bostedsløse har.

Selv om det skjer mye positivt i forhold til de bostedsløse, er bostedsløshet fortsatt et stort problem. Regjeringen har gjort en rekke grep, og Stortingets behandling av boligmeldingen til høsten vil forhåpentligvis bidra ytterligere. Forslagene i Dokument nr. 8:104 er lite egnet til å løse noe som helst. De dreier seg i realiteten om hvorvidt man har tillit til at kommunene gjør den jobben de skal, uten at Stortinget trær en lov om plikt nedover ørene deres. Det er neppe slik vi best sørger for de bostedsløse, hvor vi er helt avhengig av at kommunene gjør jobben sin.

Signe Øye (A): Det er bra at det fremmes tiltak for de mange bostedsløse her i landet, slik det gjøres i Dokument nr. 8:104 fra SV-representantene Holmås, Molvik og Thorkildsen.

Forslagene vil likevel ikke få flertall i dag. Det kan være forskjellige grunner til det, og jeg skal komme tilbake til hvorfor ikke Arbeiderpartiet støtter forslagene.

Kommunene har etter dagens rollefordeling hovedansvaret for boliger for vanskeligstilte, inklusiv de bostedsløse. Dette ansvaret framgår av sosialtjenesteloven § 3-4, som gir kommunen i oppgave å medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet. SV vil at det skal fremmes en lovendring, slik at kommunene får en plikt til å finne bolig til personer som ikke har et sted å bo.

Arbeiderpartiet mener at før man kan pålegge kommunene et enda større ansvar, må vi først og fremst få en bedre kommuneøkonomi, slik at det er samsvar mellom oppgavene kommunene skal utføre, og pengene som overføres fra staten. Det er det ikke i dag.

Men for noen grupper er det ikke nok å få et tilbud om en bolig fra kommunen. Av de ca. 6 000 bostedsløse kan en tredjedel hjelpes med økonomiske virkemidler, en tredjedel kan klare å bo dersom de får noe sosialfaglig oppfølging, og den siste tredjedelen må ha tung sosial oppfølging. Det siste gjelder ikke minst grupper med rusproblemer. Derfor er dette et sammensatt problem.

Regjeringen vil opprettholde hospitsene og heller bedre kvaliteten. Det er Arbeiderpartiet helt uenig i. Vi vil avvikle hospitsene. Å bo på hospits er i beste fall et kortvarig, usikkert, dårlig og kostbart tilbud. For alt annet enn helt akutte, kortvarige problemer vil det være både bedre og billigere med et ordinært tilbud. Men det krever at staten legger til rette slik at det blir mulig for kommunene å gjennomføre dette, men det har ikke denne regjeringen gjort så langt.

I 1997 fortalte en kartlegging oss at det til enhver tid bor om lag 1 000 personer på hospits. Det ser ikke ut til at dette tallet er blitt lavere i dag. Å bo på hospits kostet i 1997 om lag mellom 12000 og 15000 kr pr. person pr. måned. Et godt botilbud i ordinær bolig basert på dagens økonomiske midler med 60 pst. tilskudd og utvidet bostøtte, slik Arbeiderpartiet går inn for, vil være å tilby en bolig innenfor en ramme på om lag 3 000 kr pr. måned. Ved å lage slike løsninger kan kommunen frigjøre betydelige økonomiske midler, som i stedet kan settes inn for å gi den enkelte en sosialfaglig oppfølging som kan gjøre det lettere å etablere en vanlig tilknytning til bolig, arbeid og et meningsfylt, sosialt liv.

Men Regjeringen har ikke økt dette tilskuddet vesentlig. Regjeringen har holdt et stabilt tilskudd til boliger. Derfor blir det dyrere for kommunene å etablere et boligtilbud og vanskelig å prioritere blant mange andre akutte problemer. Arbeiderpartiet foreslo å øke tilskuddet til bygging av lavinnskudds- og utleieboliger med 112 mill. kr mer enn regjeringspartiene og Fremskrittspartiet for inneværende års budsjett. Det fikk vi ikke flertall for. Det ville gitt mange kommuner mye større mulighet til å hjelpe de bostedsløse.

I et samarbeid mellom Sosialdepartementet og de største bykommunene er det allerede etablert et eget prosjekt for arbeid med bostedsløse. Arbeiderpartiet mener at det er viktig å få til et samspill med organisasjoner som Frelsesarmeen og Kirkens Bymisjon, som på et frivillig grunnlag gjør et prisverdig arbeid på dette feltet.

Derfor mener Arbeiderpartiet at det gjennom Sosialdepartementet skal utvikles en støtteordning for kommuner og frivillige organisasjoner som tar et ansvar for særlig vanskeligstilte, hvor de kan få dekket deler av kostnadene ved boligsosial oppfølging. Om det er det sosialministeren med sine uttalelser i avisene i dag har tenkt å følge opp, er det bra. Men dersom det er tilskuddet til storbyene eller tilskuddet til rus og psykiatri som Regjeringen foreslår i kommuneproposisjonen for neste år, som skal være løsningen, er det latterlig. Da vil nemlig f.eks. Kristiansand kommune få 1 mill. kr mindre enn i dag. Det blir ikke mye hjelp av det.

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Harald T. Nesvik (FrP): Jeg skal ikke være like kategorisk som representanten Heieren Hundhammer var i sitt innlegg, når det gjelder hvorvidt disse tiltakene kan virke eller ikke. For Fremskrittspartiets del ønsker vi, som det også står i komiteinnstillingen, å komme tilbake til en del av tiltakene i forbindelse med en boligmelding som det er varslet skal komme til Stortinget til høsten. Derfor er det naturlig å se en del av dette, særlig det som framkommer i SV og Arbeiderpartiets merknader, i den forbindelse.

Jeg vil allikevel knytte et par kommentarer til de forslagene som ligger her. Når det gjelder forslag nr. 3, fra SV, tror jeg helt klart at det går altfor langt. Man skal etter dette forslaget sørge for å skaffe bostedsløse varig bosted. Det vil si at den eneste måten å løse det på, er faktisk at kommunene går til innkjøp av boliger. Det er kun på den måten man kan gi en varig løsning og fordele disse boligene til dem som kommer inn under denne kategorien. Jeg tror ikke det er måten å gjøre det på, vi må finne andre og mer fleksible løsninger på den problemstillingen.

Når det gjelder det som går på kvalitetskrav, som står i forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet, vil jeg støtte opp om det som representanten Heieren Hundhammer var inne på, nemlig det som står i brevet fra sosialministeren om at man utarbeider og er i ferd med å slutføre et rundskriv om kvalitetskrav til midlertidig husvære etter § 4-5 i loven. Jeg tror det er den måten vi først må forsøke å løse disse tingene på, og så får vi se på hvor man går videre.

Jeg tror at vi i denne saken gjør lured i å se dette i sammenheng i forbindelse med den boligmeldingen som kommer til høsten. Den måten Fremskrittspartiet stemmer på i dag, tilsier at vi ikke avviser noen av disse tiltakene, men vi ønsker å se dem i sammenheng og i forbindelse med boligmeldingen. Så får vi komme tilbake til saken og se om det er en del av forslagene vi da eventuelt kan støtte.

Sigbjørn Molvik (SV): Noe av det aller mest uverdige jeg kan tenke meg i et rikt og moderne velferdssamfunn, er at folk ikke har et sted å bo. En trygg og god bolig er helt fundamentalt for folks mulighet til å leve et

godt liv. Det er også derfor retten til bolig er nedfelt som en menneskerett. Det er en svært uverdigg situasjon for dem som er bostedsløse, og alle muligheter må prøves for å rette opp dette.

Bostedsløse har svært ulike og sammensatte problemer, og derfor mener SV at det må settes inn mange og ulike tiltak. Vi er klar over at de tre forslagene som SV fremmer i dag i denne saken, ikke alene løser alle problemene, men de vil kunne løse de mest prekære problemene. Det ene dreier seg om kvaliteten på midlertidige overnattingssteder, som ofte er hospitser. Det aller beste ville selvfølgelig være om vi kom dit at behovet for denne typen overnattingssteder ikke lenger var til stede, og at alle hadde en god og permanent bolig. Vi erkjenner at det vil ta tid før vi kommer dit. I mellomtida er det derfor viktig at kvaliteten på disse midlertidige bostedene er så god som mulig. Derfor foreslår vi at det blir utarbeidet klare kvalitetskrav som er klart forpliktende for kommunene. Det er spesielt uheldig og uverdigg at personer som kommer ut fra institusjon eller fengsel, og som skal inn i en positiv rehabilitering, blir plassert på hospitser og i miljøer som lett fører til tilbakefall og nye store sosiale problemer. Jeg er klar over at Regjeringa arbeider med denne type kvalitetskrav, og vi får håpe de gjøres så forpliktende som mulig.

Det er slik at kommunene i dag har et generelt ansvar for å sikre personer som ikke sjøl kan skaffe seg bolig, et sted å bo. Praksisen rundt om i mange kommuner viser imidlertid at dette generelle ansvaret ikke er tilstrekkelig til å sikre de bostedsløse verdige boforhold. Vi fremmer derfor forslag om at kommunene ikke bare skal ha et generelt ansvar i denne sammenheng, men at de skal ha en klar plikt til å sørge for varig botilbud. Denne plikten må i det minste gjelde for dem som kommer ut etter opphold i fengsel eller på institusjon. De er i en så sårbar og vanskelig situasjon at kommunene må ha en svært tydelig plikt til å stille opp for disse. Jeg er skuffet over at flertallet ikke ønsker å utvide kommunenes ansvar når det gjelder boliger for vanskeligstilte.

Flertallet viser til at Regjeringa til høsten vil fremme en nasjonal plan for å bekjempe bostedsløshet og i tillegg en stortingsmelding om boligpolitikken. Det er sjølsagt lov å håpe at disse to dokumentene inneholder tiltak som kan sørge for å bedre situasjonen for personer som har vansker med å skaffe seg en god og varig bolig. Et samlet Stortinget sier i innstillinga i dag at de støtter intensjonene om å avhjelpe bostedsløses vanskelige situasjon, men flertallet støtter altså ikke forslagene til tiltak.

Til høsten vil altså Stortinget få en ny sjanse, og da er det å håpe at flertallet gjør mer enn å dele SVs bekymringer og støtte våre intensjoner. Bekymringer og gode ønsker hjelper ikke folk som bor på gata. Det er bare konkrete tiltak og oppfølging av pålegg om økt ansvar og økte ressurser som kan rette opp disse forholdene. Men etter Høyres innlegg her i salen i dag har jeg ingen tro på at de to nevnte dokumentene vil komme til å inneholde noe som helst som løser noe som helst for de bostedsløse.

Representanten Heieren Hundhammer er åpenbart mye mer bekymret for kommunepolitikere som får lover tredd nedover ørene, som hun sa, enn hun er for folk som bor på gata. Høyre har ingen forslag til tiltak i denne saken, de viser ingen vilje til å gi kommunene et økonomisk løft. Dermed vil situasjonen for de bostedsløse forbli dårlig.

Representanten Heieren Hundhammer sier at hun har stor tiltro til at kommunene vil kunne løse dette. Det er mulig Heieren Hundhammer har det, men det er over 6 000 bostedsløse i dagens Norge, og jeg mener det er ganske uansvarlig å ikke forsøke å sette i verk konkrete tiltak for å få rette opp dette.

Jeg tar da opp de forslagene som SV har fremmet i innstillingen, alene eller sammen med andre.

Presidenten: Representanten Sigbjørn Molvik har tatt opp de forslagene han refererte til.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF): Norge er stolt av å ha blitt kåret av FN for andre år på rad til verdens beste nasjon å bo i. Når vi samtidig har nær 6 000 bostedsløse, utfordrer dette oss på en spesiell måte.

Regjeringen Bondevik I erkjente dette problemet og sa i utjamningsmeldingen at det ikke er akseptabelt at en så stor gruppe mennesker ikke har et sted å bo i Norge.

Kristelig Folkeparti er takknemlig for at Frelsesarmeen og andre frivillige organisasjoner skaffer tak over hodet til vanskeligstilte, men i likhet med resten av komiteen er Kristelig Folkeparti bekymret for at personer som er løslatt fra fengsel eller nettopp har avsluttet et institusjonsopphold, ofte blir henvist til hospits som en midlertidig løsning. For personer som over lengre tid har vært til rehabilitering for sitt rusproblem, kan det være en ekstra stor påkjenning å komme tilbake og møte de miljøene som de har ønsket å bryte med. Noen vil makte det, men jeg tror at for de aller fleste vil prognosen bli bedre om de får starte på nytt i et rusfritt miljø.

Kristelig Folkeparti er opptatt av at den enkelte får hjelp til botrening, godt ettervern og tett oppfølging. Kommunene har etter lov om sosiale tjenester ansvar for botilbud til to ulike grupper. Etter § 4-5 er kommunen forpliktet til å finne midlertidig husvære for dem som ikke klarer seg selv. Etter § 3-4 skal sosialtjenesten medvirke til å skaffe bolig til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet.

Kristelig Folkeparti synes det er en betydelig utvidelse av kommunens ansvar om kommunen skal ha plikt til å skaffe varig botilbud for bostedsløse. Vi støtter ikke forslaget, men minner om at etter at Samarbeidsregjeringen har lagt fram kommuneøkonomiproposisjonen for 2004, bør det ligge godt til rette for at kommunene kan prioritere denne gruppen. Kommunene får den kraftigste vekst i sine inntekter på flere år.

Husbanken har fått mer midler både til bostøtte og boligtilskudd, og ikke minst er lånerammen utvidet. Tiden for å betjene et lån er utvidet fra 30 til 50 år. Dette reduserer kostnadene for kommunene og gir mulighet for lavere husleie.

Det er også foreslått økte ressurser til kommunene, slik at de kan gi bedre botrening, veiledning og oppfølging til vanskeligstilte.

Regjeringen legger fram en egen boligmelding til høsten. Den nasjonale planen for å bekjempe bostedsløshet blir en integrert del av denne. På denne måten følger Regjeringen opp det som ble varslet i Utjamningsmeldingen og i Fattigdomsmeldingen.

Regjeringen er også opptatt av at de midlertidige overnattingsstedene må ha en viss standard. Kristelig Folkeparti er tilfreds med at departementet har sendt ut et rundskriv om kvalitetskrav til de midlertidige husværene etter lov om sosiale tjenester § 4-5.

Skal behovet for midlertidig husvære minke, er det viktig at vi forebygger, slik at rusmisbruk og kriminalitet ikke gjentar seg. Hver enkelt må følges opp på en god måte.

Målet må være at alle kommer i arbeid. På den måten kan en selv skaffe seg egen bolig og starte et nytt og bedre liv.

Ola D. Gløtvold (Sp): Vi har i dag om lag 6 000 bostedsløse i landet. Dette er ikke noe nytt fenomen. Det ble også påpekt i utjamningsmeldinga for en del år tilbake at dette var et uverdig fenomen, som det burde gjøres noe med.

Det er også andre vanskeligstilte i boligmarkedet som har problem med å skaffe seg bolig. Og om de klarer å skaffe seg bolig, er det ofte til en slik pris at de har problem med å kunne fortsette å bo der. Derfor er en sosial boligpolitikk veldig viktig. En god boligpolitikk skal sikre alle en rimelig og god bolig i et godt bomiljø. De som er bostedsløse, eller som har problem med å skaffe seg bolig, er en sammensatt gruppe med ulike problemer, og derfor må det settes inn mange forskjellige tiltak. Det er ikke mulig å løse problemene for de bostedsløse med enkle løsninger og enkeltstående tiltak.

Vi er enig med forslagsstillerne i at det er uheldig og uverdig at de som er bostedsløse, ikke skal få et tilfredsstillende botilbud, men i stor grad er henvist til gaten eller til dårlige hospitsløsninger. Spesielt vanskelig blir dette når man vet at personer som kommer ut fra institusjon eller fengsel, og som skal være inne i en positiv rehabiliteringsfase, blir henvist til hospits eller bomiljøer som lett fører til tilbakefall og store sosiale problem.

Mange kommuner gjør en aktiv innsats for å skaffe vanskeligstilte bostedsløse bolig. Men problemet er at mange kommuner på grunn av dårlig økonomi må kutte både i stillinger og tiltak som de ønsker å opprettholde og videreutvikle. Derfor mener vi at det viktigste som nå må gjøres, er å sikre kommunene en økonomi som gir samsvare mellom oppgaver og midler. Kommuneøkonomien og virksomhetsrammen for Husbanken er de to store nøklene for å få til en sosial boligbygging og en boligpolitikk som også rommer boveiledning og andre sosialpolitiske oppfølgingstiltak, slik at man kan bidra til en god bo- og rehabiliteringspolitikk for de bostedsløse.

Regjeringen har varslet at den til høsten kommer med en boligmelding med konkrete forslag til finansiering av

boliger for bostedsløse. Regjeringen vil også komme med en nasjonal plan. Jeg håper at disse vil inneholde virkemidler som duger. Jeg synes at spesielt innlegget fra regjeringspartiet Høyre var defensivt og litt provoserende i forhold til de problemer som ligger i denne saken.

Senterpartiet er enig med forslagsstillerne i at det hospitstilbudet som i dag finnes, er for dårlig. Det har varierende kvalitet. Vi støtter derfor det forslag som fremmes i Dokument nr. 8:104, om at det nå forskriftsfestes klare kvalitetskrav når det gjelder hospits som brukes til midlertidig overnatting, inntil det blir nok varige boliger. Vi mener at hospits er en dårlig form for botilbud. Det ble også sagt i Innst. S. nr. 95 for 2002-2003. De midlene som brukes på hospitsløsninger i dag – og det er ikke få – burde settes inn i boligsosiale tiltak der en hadde permanente løsninger som gav et helt annet tilbud enn hospitsløsningene. Husbanken må være drivkraften i det sosiale boligprogrammet. Kommunene må settes bedre i stand til å følge opp, bl.a. med sosial oppfølging og boveiledning. Dette er av de viktigste punktene som en god boligpolitikk, ikke minst for de bostedsløse, må inneholde.

Vi vet også at funksjonshemmede og folk med andre problemer som gjør at de er vanskeligstilte i forhold til et ordinært boligmarked, har problemer i dag. En del kommuner tilrettelegger boligtilbud for disse, men investeringsutgiftene er så store at det blir for høye boutgifter, og dermed kan de ikke greie å bo der uten eventuelt en meget sterk subsidiering fra kommunene. Dette må løses først, før en kan pålegge kommunene større oppgaver nå, mener vi. Vi mener at dette må komme i boligmeldingen fra Regjeringen til høsten. Da vil vi ta opp forslag som gjør at dette kan bli en realitet.

For øvrig er jeg enig med representanten Øye i at de frivillige aktører som vi har, bl.a. Frelsesarmeen og Kirkens Bymisjon, må være aktive samarbeidspartnere. Det offentlige må tilrettelegge for at disse kan være med og gi gode sosiale boligtiltak og boveiledning, slik at man kan få et samvirke her.

Statsråd Ingjerd Schou: Først og fremst vil jeg understreke at jeg fullt ut deler forslagsstillerens engasjement for de bostedsløses vanskelige situasjon. Det er altfor mange som ikke har en bolig som de kan kalle sitt hjem. Regjeringen er opptatt av at både nødvendige og effektfulle tiltak iverksettes nettopp for å forebygge og bekjempe bostedsløshet. Jeg er også glad for at det er en bred politisk oppslutning og dermed også et engasjement knyttet til dette.

Som det fremkommer i mitt brev til komiteen, mener jeg at det fremlagte forslaget griper både praktisk og prinsipielt inn i dagens ansvarsdeling for den offentlige boligpolitikken. Jeg har merket meg at flertallet i komiteen synes å være enig i dette, ved at de mener at forslaget om kommunal plikt til å skaffe bostedsløse varige botilbud innebærer for stor utvidelse av kommunens ansvar. Allerede i dag er det dessuten slik at kommunene har et klart ansvar for å sikre midlertidig husvære, jf. lovens § 4-5.

For å forebygge bostedsløshet satser Regjeringen på et bredt spekter av virkemidler:

- Regjeringen sendte i desember 2002 ut et rundskriv til landets kommuner og namsmenn som gir veiledning i hvordan disse nettopp kan bidra til at den enkelte kan mestre sin bosituasjon bedre. Det er et felles boligsosialt rundskriv i samarbeid mellom Justisdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og Sosialdepartementet.
- Regjeringen viderefører Prosjekt bostedsløse, som er et metode- og modellutviklingsprosjekt med deltakelse fra sju storbykommuner og tre frivillige organisasjoner. Til sammen får de 10,5 mill. kr. Pr. i dag er det 24 bolig- og oppfølgingstiltak under utprøving. Langt de fleste kommunene rapporterer tilbake at bruken av hospits er redusert, og det viser seg også at kommunene nettopp er opptatt av dette.
- Regjeringen har tildelt 19 mill. kr til seks storbyer til styrking av det ordinære tjenestetilbudet i kommunene, slik at de i større grad kan bistå personer med behov for oppfølging for å mestre et boforhold – noen trenger hjelp til å bo. Kommunene som nå får midler, er Bergen, Drammen, Oslo, Kristiansand, Stavanger og Trondheim.
- Regjeringen har også avsatt 3 mill. kr til forskning om bostedsløshet. Norges byggforskningsinstitutt er gitt i oppdrag å gjennomføre en nasjonal kartlegging av omfanget av bostedsløshet og hvem som rammes. Tallene vi har i dag, er fra 1996. Fafo har også fått i oppdrag å kartlegge hva oppfølging i bolig innebærer, og hvilke resultater oppfølgingen får for bostedsløse.

For Regjeringen er det et mål å øke kommunenes frihet og handlingsrom. Derfor har også Regjeringen foreslått en betydelig økning i kommunens frie inntekter. Husbanken har også fått flere midler til både låneramme, boligtilskudd og bostøtte, i tillegg til at det er foreslått økte ressurser til oppfølging og veiledning av kommunene i boligsosialt arbeid. Regjeringen vil i sin boligmelding til høsten ta opp både praktiske og prinsipielle spørsmål knyttet til grupper som står svakt på boligmarkedet.

Vi er alle enige om at midlertidig husvære, som f.eks. hospits, ikke er noen ideell boform. Imidlertid vil det alltid – om vi vil det eller ei – av ulike grunner kunne oppstå situasjoner der et midlertidig husvære er helt nødvendig. Det avgjørende her vil imidlertid være hva slags tilbud som gis, og også hvilken kvalitet det tilbudet har. Den 3. juni sendte departementet derfor ut et rundskriv om kvalitetsveileder for midlertidig husvære. Det rundskrivet har nettopp til hensikt å fokusere på kvaliteten i det tilbudet som gis, og at kommuner er seg dette bevisst når kommunene skal inngå slike avtaler.

Det er et mål at så mange som mulig kan få tilegnet seg en bolig som de kan kalle sitt hjem. Da er det også viktig at vi iverksetter de tiltak som bidrar til dette. Regjeringen har iverksatt flere slike tiltak.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Inga Marte Thorkildsen (SV): Med så stor entusiasme på vegne av de bostedsløse kan det umulig ta særlig lang tid før vi har fått avskaffet bostedsløsheten.

Jeg vil starte med å sitere representanten Heieren Hundhammer, som sier:

«Forslaget om at kommunene skal ha plikt til å skaffe den enkelte et varig botilbud, vil endre hele den offentlige boligpolitikken.»

Ja, det er nettopp det som er poenget. Jeg tror ikke det er særlig mange i Norge som vil karakterisere en boligpolitikk som har resultert i 6 000 bostedsløse mennesker, som særlig vellykket. Hensikten med dette forslaget er nemlig å endre hele den offentlige bostedspolitikken.

Så sies det at SV ikke har tillit til kommunene. Det er ikke det dette handler om. Dette handler ikke om tillit, det handler om å ta innover seg at vi har 6 000 bostedsløse mennesker i dette landet, som altså ikke har et ankerfeste i sitt liv, slik at de kan leve livene sine i frihet, noe Høyre-representanter kanskje burde være opptatt av. Jeg synes ærlig talt at Høyre kunne være ærlige nok til å si at dette egentlig dreier seg om at bostedsløse er ganske langt nede på den økonomiske prioriteringslista til partiet Høyre, istedenfor å si at dette dreier seg om tillit. Bolig er en menneskerett, og det er altså ikke uten grunn. Sjøl sitter jeg i justiskomiteen, og ser ganske ofte hva det er som skjer når mennesker ikke har et sted å bo, og spesielt når det gjelder rusmisbrukere, spesielt når de kommer ut av fengsel. Vi har kanskje investert masse penger i disse menneskene, prøvd å få dem rusfrie, jobbet med å få til en endring i atferd, slik at de ikke kommer ut som kriminelle. Og så svikter ettervernet, gang på gang på gang. Noe av det mest meningsløse jeg kan tenke meg, er at vi bruker masse penger på mennesker for å prøve å få dem på rett kjøl, for så bare å slippe dem totalt etter at de har kommet ut fra f.eks. en institusjon. Det er en meningsløs bruk av offentlige midler. Samtidig mener jeg at det er en investering i kriminalitet og elendighet. Og det straffer seg, det ser vi hele tida.

Det har vært en del som har påpekt viktigheten av det frivillige initiativ, og det synet deler jeg. Men det jeg synes blir så galt, er at man på en måte skal overlate dette til frivillige, f.eks. Kirkens Bymisjon. Jeg har sjøl sett en fyr, en rusmisbruker uten bein, bli båret opp i andre etasje hos Kirkens Bymisjon. Han får ikke en bolig hos kommunen, fordi han er rusmiddelmissbruker. Det er så uverdige! Hvorfor skal ikke han ha det samme tilbudet som vi har? Hvorfor skal ikke han ha den samme friheten som vi andre har? Dreier dette seg egentlig om manglende identifisering med dem som er lavest på rangstigen? Men med et så sterkt engasjement som vi har sett fra alle partier her, kan det ikke ta lang tid før det blir gjort noe på dette feltet.

Heidi Larssen (H): Engasjementet er der, men spørsmålet er bare hvordan man skal løse dette. Og jeg synes SV ofte taler med to tunger. På landsmøtet i mars vedtok de mye bra, bl.a. når det gjelder kommunal frihet. For eksempel: Staten styrer kommunene i dag, og SV har vedtatt at klokskapen er jevnt fordelt rundt om i landet, og

vil derfor gi folk direkte innflytelse over eget liv, og kommunene skal ha frihet fra detaljstyring. Veldig bra! Dette er vi helt enig i. Men så går det ikke mange dagene før de løper bort fra dette, sist i forbindelse med det Dokument nr. 8-forslaget vi behandler her i dag, der ett forslag er at kommunene skal ha en plikt til å sørge for at personer skal ha bolig, et annet er at staten skal utarbeide kvalitetskrav til midlertidige overnattingssteder som kommunene skal følge. Tror virkelig ikke SV at kommunene klarer noe selv? Hvordan mener man det egentlig er med klokskapen i kommunene?

I Høyre har vi faktisk tro på kommunene, og det viser seg faktisk at de klarer oppgaven. Oslo synes jeg er et godt eksempel. Det er Høyre-dominert. Inga Marte Thorkildsen tror de bostedsløse kommer langt ned på prioriteringslisten. Snarere tvert imot, de gjør ikke det.

I Aftenposten for noen dager siden kunne vi lese at Lae, byrådslederen i Oslo – som er fra Høyre – tok knekken på hospitshaiene. Man har redusert antall personer på hospits i Oslo fra over 1 000 for noen år siden til nå 250, og man har innført kvalitetskrav, uten at staten har bedt om det. Det Høyre-dominerte byrådet har faktisk vært opptatt av de bostedsløse, opptatt av at de skal ha det bra, opptatt av at det skal være kvalitetskrav.

I Oslo er det også laget en boligkjede. Man prøver å plassere menneskene riktig ved å utnytte de 12 000 kommunale boligene – faktisk ganske mye bedre enn svært mange andre – og det er satt i gang et oppussingsprosjekt, og man har botrening.

Woie Duesund sa at Norge er verdens beste land å bo i, og at det ikke bør være slike uverdige forhold som noen har på boligmarkedet. Oslo er kåret til Europas miljøby, og et av kriteriene er hvordan man tar seg av de vanskeligstilte. Det skal vi fortsette med å gjøre. Jeg er glad for at Oslo er kommet så langt, jeg er glad for at Regjeringen også tar dette alvorlig og kommer med en boligmelding til høsten. Sammen tror jeg faktisk man skal kunne løse problemet. Men, vær så snill: La kommunene få fred og lov til å gjøre den jobben de skal gjøre. Da viser all erfaring at det faktisk går an.

Beate Heieren Hundhammer (H): Jeg tror representanten Molvik må ha hatt propper i ørene da jeg holdt mitt innlegg, for han sa at Regjeringen ikke har kommet med noen konkrete tiltak, men bare har kommet med fagre ord. Jeg kan ikke gjenta alt jeg sa i innlegget mitt, men jeg sa bl.a. at Husbanken har blitt gitt mer midler til både bostøtte, boligtilskudd og økt låneramme, og at kampen innenfor disse midlene mot bostedsløshet skal gis topprioritet. Det er også meningsløst å høre at Høyre og Regjeringen skulle være mer opptatt av at vi ikke skal trøtne ned over ørene på kommunene enn av å hjelpe bostedsløse, når vi samtidig foretar en kraftig styrking av kommuneøkonomien til neste år som vil gi et økt handlingsrom til kommunene, nettopp til å løse utfordringer når det gjelder bostedsløse. Og vi mener tvert imot at lover ikke er fremmede for å løse problemene når det gjelder bostedsløse, det er heller å gi kommunene økt frihet som vil gi løsninger. Det er også viktig å understreke at å hjel-

pe bostedsløse er så mye mer enn å gi dem en bolig. Det dreier seg også om å kunne klare å beholde den boligen man har, hjelp til å ordne økonomien, til å betale regninger, hjelp til daglige gjøremål, og nettopp her er kommunen sentral. Derfor må vi gi brede, frie fullmakter til kommunene til å kunne hjelpe disse menneskene på et bredt grunnlag, ikke bare det å skaffe bolig.

I motsetning til SV mener vi at det er ikke slik at jo viktigere oppgaven er, desto større mistro har vi til at kommunen løser oppgaven. Det er ikke viktigheten av oppgaven som er det riktige å måle etter, det er egnetheten. Og det er kommunene som er best egnet til å løse problemet med bostedsløse, og da må de få den friheten de har behov for. Og Oslo har vist, som Heidi Larssen sa i sitt innlegg, at det går an. Brukere av hospits var i 1998 1 000 mennesker. Nå er det nede i 263.

De er på god vei til å løse det problemet også der man fortsatt må bruke hospits, ved kun å gjøre nye avtaler med hospitser som har kvalitetsavtale.

Det var noen som ble provosert av innlegget mitt og syntes jeg ikke var ydmyk nok i forhold til det problemet som utspilte seg. Jo, jeg er veldig ydmyk, og det er derfor jeg synes det er naivt å tro at disse forslagene som ligger her i dag, skal være noe sesam, sesam og føre til noen som helst løsning. For bostedsløshet er et altfor alvorlig og sammensatt problem til det, og hoveddebatten om dette problemet skal vi ta til høsten. Men det som er helt sikkert, er at vi trenger ulike typer virkemidler, og vi trenger et nært samarbeid mellom flere ulike institusjoner og etater. Det er utrolig viktig for å få til en god løsning for den enkelte at det er et tett sammensydd program for den enkelte bruker som tar vare på mange forskjellige aspekter.

Når det gjelder dette med endret boligpolitikk, som representanten Thorkildsen var inne på, er nettopp kjernen å se forskjellen mellom f.eks. Regjeringens og SVs politikk. Dette forslaget som SV har, er et generelt tiltak for å ta vare på alle bostedsløse, men det vi gjør, er å målrette tiltakene mot dem som virkelig trenger det, gjennom Husbanken. Vi trenger ikke å endre hele den offentlige boligpolitikken for å hjelpe disse, men vi trenger en enda sterkere grad av målretting for å hjelpe dem som virkelig trenger det.

Sigbjørn Molvik (SV): Jeg skjønner godt at Høyre har behov for å gjøre dette til en debatt om kommunal frihet eller ikke frihet i stedet for en debatt om det saken dreier seg om, nemlig de bostedsløse.

Jeg er helt enig med Heieren Hundhammer, som nå i sitt siste innlegg sa at disse tre forslagene som vi nå fremmer, ikke er noe sesam, sesam. Det sa jeg også, og presiserte i mitt innlegg at dette er tre forslag som vi har tro på, av mange og av flere som må til.

Til den kommunale friheten: Erfaringen viser at hvis kommunene bare får lov, så klarer de det. Ja, jeg tviler ikke på kommunenes vilje til å gjøre dette. Hvis Oslo kommune har klart å gjøre bedringer når det gjelder hospits, så er jeg glad for det. Men det det står om, er ofte kommunenes evne. Og kombinert med de forslagene vi nå fremmer i forhold til et utvidet kommunalt ansvar, har

(Molvik)

vi også forslag til en kommuneøkonomi som vil sette kommunene i stand til å få evnen til å gjøre bosituasjonen for de bostedsløse bedre. Det er ikke kommunenes vilje dette dreier seg om. For den viktigste kommunale friheten som SV snakker om, men som Høyre ikke snakker om, er den økonomiske friheten for kommunene. Det hjelper ingenting for kommunene – eller iallfall hjelper det svært lite for kommunene – at man innenfor de trange rammer som man har i dag, fjerner noen øremerkede tilskudd og legger disse inn i ramma. Ramma blir ikke større av den grunn.

Høyre sier de vil komme med en økning for neste år på noe over 4 milliarder kr, er det vel. Hvis man går inn og ser på hva det dreier seg om, og ser på utviklingen ellers, lavere skatteinngang enn det som allerede ligger i økning i antall eldre, antall skoleelever osv., og hvis man summerer dette, vil man se at det er ingen realøkning i dette. Det er ingen realøkning, og det er det kommunal frihet også dreier seg om.

Inga Marte Thorkildsen (SV): Jeg fikk nettopp tilgang til kvartalsrapporten fra Husbanken for første kvartal 2003, og tenkte det kunne være interessant lesning for flere enn undertegnede. Det blir jo skrytt svært mye av Husbanken, og den skal få så veldig mye større rammer og større muligheter. Nå sies det riktignok fra Beate Heieren Hundhammers side at Høyre ønsker å målrette tiltakene. Hele veien skal vi være sikre på at det bare er de som akkurat trenger det, som skal få hjelp. Noen ganger kan man få inntrykk av at det er bedre at noen som trenger det, ikke får det, enn at noen som ikke trenger det, faktisk får det.

Noe av det som kommer fram i denne kvartalsrapporten fra Husbanken, er at det er igangsatt 5 914 boliger, og det er samme nivå som i fjor. Husbankens andel av dette er 45 pst. Det er 15 pst. reduksjon. Av dette er det 212 boliger til studenter og 11 boliger til bostedsløse. Det er så å si full stopp i byggingen av omsorgsboliger til psykiatriske pasienter. Kommunene kvier seg, fordi det følger driftsutgifter til bemanning med.

Det er bare 237 boliger som er godkjent for boligtilskudd til etablering, og av utleieboliger som har fått tilskudd, har det vært en dramatisk nedgang – dette er Husbankens egen ordbruk. Kun 182 boliger har fått et slikt tilskudd, og det er ned 72 pst. Av disse er 16 utleieboliger for bostedsløse.

Poenget er at jeg tror at engasjementet fra denne salen må resultere i helt konkrete tiltak og penger på bordet. For hvis ikke det skjer, vil man fremdeles fra denne sal uttrykke sterk bekymring i debatt etter debatt uten at noe skjer. Vi skal kanskje til og med være glade for at det ikke sitter bostedsløse på alle radene oppå galleriet her, som ser ned på oss og tenker: Hva slags gjeng er dette? De bryr seg egentlig ikke om oss, men de liker å slå seg på brystet i forhold til vår situasjon.

Bostedsløshet er så utrolig alvorlig, for det handler om at du ikke har det spøtt frihet i ditt eget liv. Det handler om at du ikke har en sjanse til å komme deg ut av en kriminell løpebane f.eks., at du ikke klarer deg på egen hånd. Da kan

vi ikke overlate til frivillige organisasjoner å ordne opp i det som egentlig bør være et offentlig ansvar, nemlig å innfri FNs menneskerett at folk skal ha et sted å bo.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 10.

(Votering, se side 3164)

S a k n r . 1 1

Forslag fra stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 98):

«Stortinget ber Regjeringen i samarbeid med bransjen for alternative behandlere ta initiativ til å få opprette en hovedorganisasjon for bransjen.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3165)

S a k n r . 1 2

Forslag fra stortingsrepresentant John I. Alvheim på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 98):

«Stortinget ber Regjeringen inkludere akupunktører og homøopater i den utredningen som skal gjøres for osteopati og naprapati.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3165)

S a k n r . 1 3

Forslag fra stortingsrepresentant John I. Alvheim på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 98):

«Stortinget ber Regjeringen vurdere å gi akupunktører autorisasjon i henhold til helsepersonelloven § 48 under forutsetning av at akupunktøren har en allmennutdannelse på høyskolenivå og videre forsvarlig spesialutdannelse i akupunktur.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3166)

S a k n r . 1 4

Forslag fra stortingsrepresentant John I. Alvheim på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 98):

«Stortinget ber Regjeringen vurdere å tillate refusjon til akupunktur som en selvstendig spesialitet uavhengig av om akupunktøren har en selvstendig helseprofesjon eller ikke.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3166)

S a k n r . 1 5

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 98):

«Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til et formalisert halvoffentlig utdanningsråd innen bransjen for alternative behandlere, delvis finansiert av det offentlige. Rådet settes fortrinnsvis sammen av representanter fra utøverorganisasjonene, de private utdanningsinstitusjonene innen bransjen og fra offentlige myndigheter.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3166)

S a k n r . 1 6

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 86):

«Stortinget ber Regjeringen vurdere ulike modeller som på en bedre måte kan ivareta hensynet til at det alltid skal lønne seg å arbeide mer for personer som mottar tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon, og komme tilbake til Stortinget med dette.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3166)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da er vi klare til å votere over de saker som er oppført på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Jan Arild Ellingsen satt fram et forslag på vegne av Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremlegge forslag som i barnebertføringssaker vil:

1. Utvide pågripelsesadgang overfor barnebertfører ved tilbakekomst til Norge.
2. Øke mulighetene for å beslaglegge barnebertførers formue i Norge.
3. Vurdere å gjøre barnebertføring til umiddelbar skilsmissegrunn.»

Det voteres først over punktene 1 og 2. Senterpartiet har varslet at de vil gi sin støtte.

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det var avgitt 56 stemmer for og 54 stemmer mot forslaget fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet.

(Voteringsutskrift kl. 12.03.12)

Presidenten: Presidenten forstår at noen har stemt feil.

Presidenten gjør oppmerksom på, for de sist ankomne i salen, at det ikke er tillatt å ta sete etter at en sak er tatt opp til votering. Og så vidt presidenten forstår på innpiskingen her, er det ille nok som det er.

Det voteres på nytt over forslaget fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, punktene 1 og 2.
Senterpartiet har altså varslet at de vil støtte forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet – punktene 1 og 2 – bifaltes med 56 mot 54 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 12.04.46)

Presidenten: Det voteres så over punkt 3 i forslaget fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet – punkt 3 – ble med 60 mot 50 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.05.12)

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget ber Regjeringen fremlegge forslag som i barnebertføringssaker vil:

1. Øke innsatsen for å få flere land til å slutte seg til Haagkonvensjonen.
2. Utvide rettshjelpstilbudet i Norge og i utlandet.
3. Øke samordning og oppretting av arbeidsgruppe i Norge for slike saker bestående av politi, utenriksjennesten og øvrige relevante myndigheter som kan reagere raskt og effektivt.
4. Øke mulighetene for å stanse økonomiske ytelser til barnebertfører fra Norge.
5. Gjennomgå straffebestemmelsen i straffelovens § 216 med sikte på klargjøring.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 37 (2002-2003) – om rettfærdsvederlag av statskassa – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant André Kvakkestad på vegne av Fremskrittspartiet, oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003:

«Stortinget ber Regjeringen fremlegge en evaluering av loven med eventuelle forslag til nødvendige endringer, etter at loven har virket i to år.»

V o t e r i n g :

Forslaget ble med 92 mot 18 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.06.38)

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti, oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003:

«Stortinget ber Regjeringen om snarest mulig å forby ulvehybrider, amerikansk staffordshire terrier, og blandinger der disse rasene inngår.»

Trond Helleland – til stemmeforklaring.

Trond Helleland (H): Dette forslaget er fra debatten om hundeloven. Dette forslaget fra SV er det som ligger nærmest opp til det som regjeringspartiene og Regjeringen opprinnelig gikk inn for, så jeg vil anbefale regjeringspartienes representanter å stemme for forslaget fra SV.

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det var avgitt 55 stemmer for forslaget og 55 stemmer mot.

Presidenten: Presidenten stemte imot. Dermed er forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.07.34)

Inge Ryan (SV) (fra salen): President! Jeg stemte feil!

Presidenten: Da tar vi voteringen en gang til.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 57 mot 53 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.08.24)

Presidenten: Vi får regne med at det er språk i partiene og ikke noe galt med sammensetningen av Stortinget!

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Det votes over forslag fra Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti, oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003:

«Stortinget ber Regjeringen forskriftsfeste at unntak fra forbud mot å holde bestemte hunderaser forutsetter at dyret steriliseres, samt at det har identitetsbevis som knytter hunden til et registreringsbevis som opplyser om eierens navn og adresse, og som viser at hunden er avlet, innført eller holdt før lovens ikrafttredelse. Bli vilkårene overtrådt eller hundene angriper folk, skal hundene avlives ved vedtak av politiet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 95 mot 15 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.09.13)

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Det votes over forslag oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003:

«Stortinget ber Regjeringen i inneværende stortingsperiode fremme forslag om å gjennomføre tvungen merking av hunder.»

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Det votes over forslag oversendt fra Odelstinget 27. mai 2003:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag for Stortinget om lov hjemmel som sikrer at helsepersonell og andre offentlige myndighetsutøvere rapporterer til relevant offentlig myndighet om uakseptabelt hundehold til tross for tidligere lovpålagt taushetsplikt.»

Presidenten antar at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes med 70 mot 40 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 12.09.50)

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Det votes over forslag oversendt fra Odelstingets møte 27. mai 2003:

«Stortinget ber Regjeringen utforme forslag til lov hjemmel som gir adgang for frivillige organisasjoner til å kreve begrenset politiattest av sine medarbeidere.

Stortinget ber Regjeringen fremme et slikt forslag så fort som mulig.»

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 9

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:100 (2002-2003) – forslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik og John I. Alvsheim om å endre forskrift om vederlag for opphold i institusjon, slik at fribeløpet settes til 25 prosent av grunnbeløpet i folketrygden – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 10

Presidenten: Under debatten er det satt fram tre forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Sigbjørn Molvik på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslagene nr. 2 og 3, fra Sigbjørn Molvik på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Det votes først over forslagene nr. 2 og 3, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa fremme nødvendige lovendringer slik at kommunene får en plikt til å sørge for bolig til personer som ikke har egnet sted å bo når de kommer ut fra fengsel eller institusjon.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa i den varslede boligmeldinga komme tilbake med en vurdering av om kommunene skal få ansvar for å skaffe bostedsløse varig bolig.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra, Sosialistisk Venstreparti ble med 91 mot 19 stemmer ikke bifalt.*

(Voteringsutskrift kl. 12.11.07)

Presidenten: Det votes så over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringa utarbeide kvalitetskrav til midlertidige overnattingssteder som kommunen henviser bostedsløse til etter lov om sosiale tjenester.»

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det var avgitt 57 stemmer for og 51 stemmer mot forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

(Voteringsutskrift kl. 12.11.25)

Harald T. Nesvik (FrP) (fra salen): President! Kan voteringen tas om igjen? Jeg tror det er blitt feil i stemmegivningen.

Presidenten: Det var svært så vanskelig det var i dag! Vi tar denne voteringen om igjen.

V o t e r i n g s t a v l e n e viste nå at det var avgitt 55 stemmer for og 55 stemmer mot forslaget.

(Voteringsutskrift kl. 12.11.59)

Grethe Fossli (A) (fra salen): Jeg tok over som innpisker i dag morges, og jeg lurer rett og slett på om vi er for mange. Det er derfor det er blitt surr i systemet.

Presidenten: Presidenten ser ikke bort fra at det kan stemme.

Vedtaket fattet av Stortinget kan ikke gjøres om igjen til stadighet, men presidenten foreslår likevel at vi tar voteringen i sak nr. 10 på nytt.

Grethe Fossli (A) (fra salen): Tre representanter kan gå ut.

Presidenten: Dette har ikke skjedd før, men nå skjer det!

Grethe Fossli (A) (fra salen): Jeg beklager!

Presidenten: Inge Ryan har bedt om ordet til forretningsordenen.

Inge Ryan (SV): Som ny på Stortinget har jeg et spørsmål, siden vi tydeligvis er feil antall i salen. I sak nr. 4 ble det også veldig lik stemmegivning – det var én stemme som skilte.

Burde man ikke, når det er feil sammensetning i salen, også ta de sakene hvor resultatet tydeligvis er blitt feil på grunn av feil sammensetning, på nytt?

Presidenten: Det kommer ikke på tale!

Det er egentlig ikke presidentens oppgave å sørge for at utbyggingen er høvelig. Og når ingen sa fra eller protesterte mot den stemmegivningen, anser presidenten den for å være gjeldende.

Nå har vi derimot en annen situasjon, der spørsmålet er blitt reist *før* presidenten har klubbet den endelige avstemningen.

Carl I. Hagen har bedt om ordet til forretningsordenen.

Carl I. Hagen (FrP): Jeg vil gjerne gi full tilslutning til det presidenten nå sa.

Det at partigruppene seg imellom arbeider gjennom innpiskersystemet for å sette sammen Stortinget slik at det reflekterer valgresultatet, er velkjent. Stortinget som organ er ukjent med en slik ordning. Stortinget som organ er alle de som er til stede når en sak tas opp til votering, og etter at den saken er endelig avsluttet, er det ikke adgang til, slik jeg leser forretningsordenen – med mindre den settes ut av kraft – å ta den saken opp igjen. Det vil imidlertid selvsagt alltid være mulig å endre politiske vedtak gjennom senere behandling i andre, nye storting. Men når en sak er avgjort, er den avgjort.

Hvis man skal gjøre endringer i systemet på en måte som det ble antydnet, at Stortinget skal godkjenne sammensetningen for hver gang vi skal ha en votering, kan ikke noe slikt gjennomføres før det i tilfelle er hjemlet i forretningsordenen og Presidentskapet eventuelt har drøftet dette.

Jeg synes at når det en eller annen gang skjer en feil, må vi ikke endre hele systemet av den grunn. Det pleier å virke ganske bra. Men vi vil motsette oss at man går tilbake på dagsordenen for å ta saker opp igjen til votering

* Voteringen ble tatt på nytt, jf. side 3165

når det ikke er noen som sier fra at de har stemt feil. Det må være en som melder at det er stemt feil, før man kan ta en votering om igjen.

Presidenten: Presidenten har gitt uttrykk for hva som er presidentens oppfatning av forretningsordenens bestemmelser på dette punktet. Jeg må, i likhet med representanten Hagen, si at jeg blir veldig bekymret hvis man skal gå tilbake og votere på nytt igjen i saker som man allerede har votert over. Jeg aksepterer likevel at vi tar en ny votering i sak nr. 10, fordi spørsmålet var reist før presidenten hadde klubbet.

Karin Andersen – til forretningsordenen.

Karin Andersen (SV): Presidentens anvisning er rett, men jeg mener at det bør stå i protokollen at jeg mener at det er beklagelig at dette har skjedd. Det er åpenbart at noen avstemninger her i dag har fått et annet resultat enn det som reflekterer Stortingets vilje. Det mener jeg bør stå i protokollen. For øvrig slutter jeg meg til presidentens anvisning.

Presidenten: Det som Karin Andersen sier, vil stå i referatet fra dette møtet, så det skulle være unødvendig å protokollføre noe som helst.

Trond Helleland – til forretningsordenen. Det blir den siste.

Trond Helleland (H): Jeg betviler heller ikke riktigheten av de voteringene som gjort, men det som her er skjedd, er at en partigruppe har innrømmet at den har hatt for mange inne i salen. Dermed er voteringene skjedd på en måte som gjør at partiet er overrepresentert. Det er ingen som har stemt feil. Alle har stemt riktig, men det har altså vært for mange. Det er da litt vanskelig for oss som skulle utgjøre flertallet i to saker, å kunne kontrollere hvordan andre partier har satt sammen sin stortingsgruppe. Jeg aksepterer voteringen, men jeg har også lyst til å si dette for referatet, fordi i spørsmålet om hundeloven og i en annen sak ble det et feil voteringsresultat.

Presidenten: Da skulle vi være ferdige med denne runden.

Vi går til ny votering i sak nr. 10, og starter med forslagene nr. 2 og 3, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa fremme nødvendige lovendringer slik at kommunene får en plikt til å sørge for bolig til personer som ikke har egnet sted å bo når de kommer ut fra fengsel eller institusjon.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa i den varslede boligmeldinga komme tilbake med en vurdering av om kommunene skal få ansvar for å skaffe bostedsløse varig bolig.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 91 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.18.50)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringa utarbeide kvalitetskrav til midlertidige overnattingssteder som kommunen henviser bostedsløse til etter lov om sosiale tjenester.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 55 mot 52 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.19.08)

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:104 (2002-2003) – forslag fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås, Sigbjørn Molvik og Inga Marte Thorkildsen om tiltak for de bostedsløse – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 11

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Asmund Kristoffersen på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet, oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen i samarbeid med bransjen for alternative behandlere ta initiativ til å få opprette en hovedorganisasjon for bransjen.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 70 mot 37 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.19.57)

Votering i sak nr. 12

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant John I. Alvheim på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet, oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen inkludere akupunktur og homøopater i den utredningen som skal gjøres for osteopati og naprapati.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet ble med 82 mot 24 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.20.17)

Votering i sak nr. 13

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant John I. Alvheim på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet, oversendt fra Odelstingets møte den 5. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere å gi akupunktører autorisasjon i henhold til helsepersonelloven § 48 under forutsetning av at akupunktøren har en allmennutdannelse på høyskolenivå og videre forsvarlig spesialutdannelse i akupunktur.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet ble med 84 mot 23 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.20.38)

Votering i sak nr. 14

Presidenten: Det votes over forslag fra John I. Alvheim på vegne av Fremskrittspartiet, oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere å tillate refusjon til akupunktur som en selvstendig spesialitet uavhengig av om akupunktøren har en selvstendig helseprofesjon eller ikke.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 90 mot 18 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.21.12)

Votering i sak nr. 15

Presidenten: Det votes over forslag oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til et formalisert halvoffentlig utdanningsråd innen bransjen for alternative behandlere, delvis finansiert av det offentlige. Rådet settes fortrinnsvis sammen av representanter fra utøverorganisasjonene, de private utdanningsinstitusjonene innen bransjen og fra offentlige myndigheter.»

Presidenten regner med at Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Forslaget ble med 56 mot 52 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.21.40)

Votering i sak nr. 16

Presidenten: Det votes over forslag oversendt fra Odelstingets møte 5. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere ulike modeller som på en bedre måte kan ivareta hensynet til at det alltid skal lønne seg å arbeide mer for personer som mottar tidsbegrenset uførestønad eller uførepensjon, og komme tilbake til Stortinget med dette.»

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes enstemmig.

S a k n r . 1 7

Referat

1. (270) Lønnsregulering for arbeidstakere i det statlige tariffområdet 2003 mv. (St.prp. nr. 72 (2002-2003))
Enst.: Sendes familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.
2. (271) Den kulturelle skulesekken (St.meld. nr. 38 (2002-2003))
Enst.: Sendes familie-, kultur og administrasjonskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for kirke-, utdannings- og forskningskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
3. (272) Enkelte endringer på statsbudsjettet for 2003 i forbindelse med trygdeoppgjøret mv. (St.prp. nr. 75 (2002-2003))
Enst.: Sendes finanskomiteen.
4. (273) Endring i tjenestetillegget til utskrivne vernepliktige mannskap (St.prp. nr. 76 (2002-2003))
Enst.: Sendes forsvarskomiteen.
5. (274) Forslag fra stortingsrepresentantene Rune J. Skjælaaen, Jorunn Ringstad og Hans Seierstad om å styrke lærlingenes rettigheter (Dokument nr. 8:116 (2002-2003))
Enst.: Sendes kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.
6. (275) Forslag fra stortingsrepresentantene Vidar Andersen, Per Sandberg, Øyvind Korsberg og Torbjørn Andersen om tiltak for å bedre infrastrukturen innen drikkevannsforsyning og avløp (Dokument nr. 8:115 (2002-2003))
Enst.: Sendes kommunalkomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for energi- og miljøkomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
7. (276) Forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen om at alle utlendinger som søker oppholdstillatelse i Norge, må underskrive en skriftlig erklæring om troskap til Norges grunnlov og løfte om å følge norske lover (Dokument nr. 8:117 (2002-2003))
Enst.: Sendes kommunalkomiteen.
8. (277) Forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen om handlingsplan for økt trafikksikkerhet med blant annet forslag om redusert importavgift på biler

- og økte fartsgrenser på enkelte veistrekninger (Dokument nr. 8:118 (2002-2003))
Enst.: Sendes samferdselskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for finanskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
9. (278) Forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen og Thore A. Nistad om utbygging av riksvei 4 til motorvei gjennom Nittedal mellom Gran i Oppland og Grorud i Oslo (Dokument nr. 8:119 (2002-2003))
10. (279) Forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Kenneth Svendsen og Thore A. Nistad om bygging av miljøtunneler for riksvei 4 i Oslo Indre Øst fra Hausmanns bro til Sinsen (Dokument nr. 8:120 (2002-2003))
Enst.: Nr. 9 og 10 sendes samferdselskomiteen.
11. (280) Trygdeoppgjeret 2003 (St.prp. nr. 73 (2002-2003))
12. (281) Endringar i statsbudsjettet for 2003 som følgje av takstoppgjera for legar, psykologar og fysioterapeutar mv. (St.prp. nr. 74 (2002-2003))
Enst.: Nr. 11 og 12 sendes sosialkomiteen.
13. (282) Samtykke til inngåelse av avtale med det Europeiske fellesskap (EF) om utvidet handel med landbruksvarer med EU etter EØS-avtalens artikkel 19 (St.prp. nr. 71 (2002-2003))
Enst.: Sendes utenrikskomiteen.

Møtet hevet kl. 12.20.
